

Ministerul Educației

Arte vizuale

și abilități
'practice'

Clasa a III-a

Ana-Maria Stan

Ioana-Lavinia Streinu

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5003/02.12.2014.

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

Ana-Maria Stan

Ioana-Lavinia Streinu

Arte vizuale
și abilități
practice

Clasa a III-a

Manualul școlar a fost aprobat prin O.M.E. nr. 4200/07.07.2021.
Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit.

Inspectoratul Școlar.....
Școala / Colegiul / Liceul.....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: **nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.**

Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Copyright © 2021 Akademos Art

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al editurii Akademos Art.

Editura Akademos Art

Aleea Botorani, nr. 2, bl. V80, sc. 2, ap. 40, București, sector 5

Tel: 0766366500

e-mail: akademos_art@yahoo.com

Site: www.akademos.ro

Autori:

1. **Ana-Maria Stan** – profesor de Arte vizuale în cadrul Colegiului Național „Ion Luca Caragiale”, București;
2. **Ioana-Lavinia Streinu** – inspector școlar pentru Arte vizuale, ISMB.

Referenți:

1. **Prof. Eusebio Spinu**, Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza”, București;
2. **Lect. univ. dr. Adrian Curcan**, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, București.

Ilustrații: Silvia Mitrea

Coperta: Gheorghe Popescu

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Varianta digitală: Ionel Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STAN, ANA-MARIA

Arte vizuale și abilități practice : clasa a III-a /

Ana-Maria Stan, Ioana-Lavinia Streinu. - București : Akademos Art, 2021

ISBN 978-606-000-053-2

I. Streinu, Ioana

Cuprins

Ghid de utilizare a manualului	5
Competențe generale și specifice	6
Cuvântul autorilor	7
Materiale folosite.....	8
Recapitulare din noțiunile dobândite pe parcursul clasei a II-a	9
➔ CAPITOLUL I Bogățiile toamnei	11
Lecția 1. Element de limbaj plastic: Punctul.....	12
Lecția 2. Element de limbaj plastic: Linia	14
Lecția 3. Element de limbaj plastic: Forma.....	16
Recapitulare și evaluare	18
Expoziție	19
➔ CAPITOLUL II Magia cărților	21
Lecția 1. Element de limbaj plastic: Culoarea.....	22
Lecția 2. Culoarele primare și cele binare	24
Lecția 3. Culoarele calde și cele reci	26
Lecția 4. Nuanțe și tonuri	29
Lecția 5. Pata de culoare și forma	31
Lecția 6. Obținerea de griuri prin amestecuri variate între alb și negru.....	33
Recapitulare și evaluare	35
Expoziție	37

➔ CAPITOLUL III Planeta vie	39
Lecția 1. Obținerea de forme spontane prin stropire și curgere liberă.....	40
Lecția 2. Amestecuri obținute prin fuzionare și dirijarea jetului de aer	43
Lecția 3. Efectul de transparență și opacitate obținut cu ajutorul culorilor	45
Lecția 5. Monotipia	47
Recapitulare și evaluare	49
Expoziție	51
➔ CAPITOLUL IV Lumea mea	53
Lecția 1. Element de limbaj plastic: forma (spațială – cu volum și plană – plată).....	54
Lecția 2. Forma spațială: machete și modele/ tehnica origami	57
Lecția 3. Forma plană: tangram	60
Lecția 4. Tehnici mixte: textura	63
Recapitulare și evaluare	66
Expoziție	69
➔ CAPITOLUL V Anotimpuri	71
Lecția 1. Fotografia	72
Lecția 2. Formă, lumină, culoare/ Teatrul de umbre și lumini	75
Lecția 3. Tehnici mixte/ combinate	78
Recapitulare și evaluare	82
Expoziție	84
Recapitulare finală și evaluare	86
Portofoliu	88

Ghid de utilizare a manualului

Manualul cuprinde:

• varianta tipărită

• varianta digitală

Simboluri folosite în varianta digitală: „Foto”

„Video”

„Exerciții digitale”

- ➔ Iconița „Foto” indică faptul că în varianta digitală există o imagine;
- ➔ Iconița „Video” indică faptul că în varianta digitală există un film/o animație;
- ➔ Iconița „Exerciții digitale” indică faptul că în varianta digitală există un exercițiu interactiv.

Structura manualului tipărit:

LECȚIA 1.
ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC
PUNCTUL

➔ **Vei afla...**

- lucruri interesante despre cum un simplu punct se poate transforma în stropi de ploaie, pășuni în zbor, flori multicolore și chiar struguri îmbietori.
- cum folosind punctul putem picta și desena elemente (lucrul) din natură utilizând instrumente variate precum: vâful, creionulul, vâful, pensulelor de diferite dimensiuni și chiar propriul deget.

➔ **Știi că?**

- Pășunile călătoare pășesc, țara noastră la scutur toamnei și revin primăvara când vremea devine mai blândă?
- Când migrează spre țările calde, accente se grupează în stoluri și pot fi văzute precum niște mici puncte, deoarece ele sunt în depărtare, în înalțul cerului. În natură găsim frecvent punctul ca element principal, picturile de ploaie, boabele strugurilor, covorul de frunze format toamna.

Pontofoliu

Surprinde în fotografiile imaginii ca să rețea atmosfera toamnei. De exemplu: peisaj plouat de toamnă, peisaj surprinde caderă frunzelor etc. Prezintă colegilor fotografiile, explică asume și surprize și de ce? Lasă-i inspira de fotografiile surprinșoare și realizată o compoziție în care folosești punctele, umple suprafețele realizate cu degetele în culorile...

➔ **Descoperă și analizează...**

Privește cele trei imagini de mai sus și răspunde întrebărilor:

- Ce sentiment a surprins autorul în aceste fotografii?
- Ce sentiment îți transmite cea de-a doua imagine? De ce?
- Argumentează!
- Identifică în cadrul celor trei imagini formele naturale asemănătoare punctelor. Numește-le! De exemplu: boabele strugurilor.
- Ce culori sunt puse în evidență în cadrul celor trei imagini?

➔ **Știi că?** - rubrică ce cuprinde informații suplimentare.

➔ **Descoperă și analizează... Privește și răspunde** - rubrică ce conține întrebări legate de textul lecției, cu rol de fixare a cunoștințelor.

➔ **Expoziție** - activități transdisciplinare având centrul de interes spațiul muzeal sau expozițional.

➔ **Vei afla** - noțiunile conform programei școlare în vigoare, în vederea atingerii competențelor generale și specifice disciplinei, adaptate la nivelul de vârstă și de înțelegere al elevilor.

➔ **Reține** - atenționează asupra aspectelor importante din cadrul lecțiilor.

➔ **Pontofoliu** - o sarcină de lucru constructivă și atractivă în același timp, prin care elevii vor crea o serie de materiale și care va putea fi evaluată pe parcursul anului școlar.

➔ **Reține...**

În domeniul artelor plastice punctul este o suprafață care are dimensiunile mici față de ceea ce se află în jurul lui. Punctul plastic este urma lăsată pe suprafața planșei de un instrument (pensulă, creion, marker etc.).

Artiștii se folosesc de puncte pe care le așază pe suport (foaie, pălăză, carton) prin diverse tehnici și realizează astfel obiecte diverse efecte. Uneori suprafața punctelor, astfel lucite, acestea se unesc între ele și privesc de la distanță se transformă în pete de culoare.

Unul din artiștii în domeniul artelor plastice se numește Pointillism. Artiștii alinați punct lângă punct și astfel acoperă toată suprafața obținând un efect totalitar. Privește alături!

Punctele pot avea dimensiuni variate: mici - pot sugera depărtarea, mari - pot sugera apropierea.

Experimentează!

1. Cu ajutorul pensulei poți obține puncte spontane prin înmușcarea acesteia în culoare și stropirea lui de hârtie sau puncte grupate într-o anumită ordine.
2. Realizează o compoziție intitulată „Iarnă cea plină de alb”. Accesează filmul multimedial și lasă-te inspirat!

Folosește puncte de diverse dimensiuni. Vei avea nevoie de tempera, pensule, foaie albă de hârtie.

➔ **Dicționar**

Amigra - a se deplasa într-o anumită direcție.
Sigurată - întindere delimitată.
Pointillism - tehnică picturală care constă în compunerea petei de culoare din puncte albe.

Uneste punctele! Ce ai obținut?

➔ **Experimentează** - rubrică având sarcini de lucru ce presupun exersarea cunoștințelor însușite și jocuri didactice interactive, în funcție de interesele și de specificul vârstei.

➔ **Dicționar** - rubrică pentru cuvintele noi din lecție, explicate pe înțelesul elevilor.

Expoziție

Cum ajung lucrările în cadrul unei expoziții?

În cadrul fiecărei lucrări se urmăresc următoarele lucruri:

- Să aibă un mesaj;
- Execuția tehnică să fie corectă;
- Să se încadreze în tema propusă.

După selecționarea lucrarea se încadrează într-o ramă de carton, se numește paspartu, se etichetează cu numele autorului, titlul lucrării și tehnica de execuție.

Lucrările se alinază pe simțe, la aceeași înălțime de la podă.

➔ **Paspartu**

➔ **Simeză**

➔ **Dicționar**

Simeză - panou pe care se așază sau care susține tabloul într-o galerie de pictură; spațiu al unei expoziții sau galerii.

Competențe generale și specifice

conform programei școlare pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*, clasele a III- a și a IV- a, aprobată prin OMEN nr. 5003 / 02.12.2014

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1 Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2 Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3 Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate.

- 2.1 Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietățile acestora și de tehnicile de lucru adecvate
- 2.2 Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3 Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4 Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5 Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

Cuvântul autorilor

Dragi copii,

Bine v-am regăsit la începutul unui nou an școlar, atât de important! La ora de Arte vizuale și abilități practice veți experimenta foarte multe lucruri interesante. În primul rând vă veți folosi creativitatea și imaginația și veți învăța cum să vă exprimați prin intermediul elementelor de limbaj plastic.

Arta vă dezvoltă imaginația și gândirea creatoare, vă oferă oportunități de a cunoaște lumea înconjurătoare și de a vă dezvolta simțul estetic.

Vă invit să vă explorați resursele artistice, să comunicați și să vă exprimați sentimentele prin intermediul imaginației!

Autorii

Materiale și instrumente

La disciplina Arte vizuale și abilități practice vei avea nevoie de mai multe instrumente și materiale de lucru. În clasa a II-a ai lucrat cu multe dintre acestea. Privește imaginile de mai jos și amintește-ți la ce ți-au folosit aceste materiale. Povestește clasei tale o activitate interesantă în care ai folosit două instrumente dintre cele văzute mai jos. La ce ți-au fost de folos?

Enumenă materialele folosite pentru:

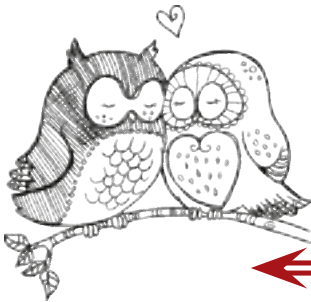
- Pictură
- Desen
- Modelaj

Recapitulare din noțiunile dobândite pe parcursul clasei a II-a

⇒ Cunoșc...

- lucruri interesante despre natură, cum să mă comport civilizată, cum să îmi exprim emoțiile, cum să interacționez și să colaborez cu cei din jur;
- faptul că prin intermediul artelor plastice mă pot exprima folosind elemente de limbaj plastic (punct, linie, formă, pată de culoare) aplicate pe diverse suporturi (hârtie, carton, material textil);
- să manevrez instrumente variate (foarfeca, acul și ața, creioanele, tempera, lipiciul);
- să creez obiecte tridimensionale din diverse materiale (lut, plastilină, carton);
- să comunic și să înțeleg mesajele transmise prin intermediul imaginii;
- cum să îmi dezvolt latura creativă.

⇒ Îmi amintesc și analizez...

Realizează penajul celor două bufnițe folosind toate tipurile de linii pe care le cunoști. Așază vârful creionului pe hârtie și trasează!

Am învățat să aplic puncte de diverse dimensiuni pe o suprafață cu instrumente variate: pensula, degetul, capătul creionului înmuiat în culoare. Care este elementul principal de limbaj plastic folosit?

Am combinat diverse materiale și am obținut forme interesante prin intermediul tehnicii de modelare (lut/plastilină), decupare/rupere a hârtiei și coasere a materialelor textile.

Îmi amintesc...

În domeniul artelor plastice, linia este urma lăsată pe o suprafață de către un punct plastic în mișcare. Cu ajutorul liniilor trasăm conturul formelor și arătăm partea lor umbră și pe cea luminată.

Punctul plastic este urma lăsată pe suprafața planșei de un instrument (pensulă, creion, marker). Artiștii se folosesc de puncte pe care le așază pe suport (foaie, pânză, carton) prin diverse tehnici și reușesc astfel să obțină efecte interesante.

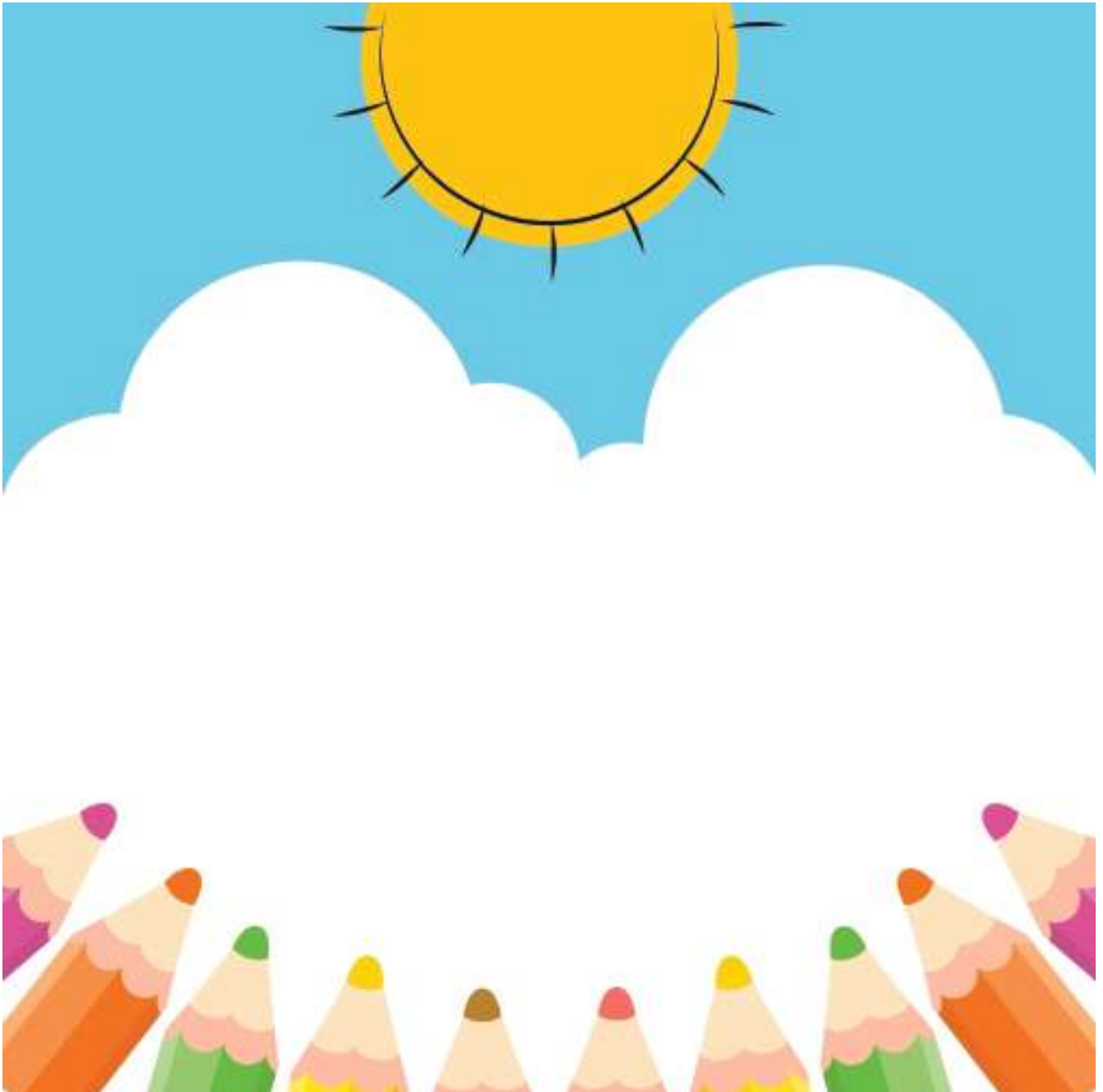
Macheta este reproducerea la scară redusă a unei lucrări artistice sau a unei construcții/clădiri. Ea este folosită ca model pentru lucrarea finală.

⇒ *Aplic ce am învățat!*

Arată o parte din lumea ta! Desenează pe o foaie de hârtie imaginea de mai jos.

Adaugă pe suprafața obținută folosind diverse tehnici învățate (colaj, volum cu ajutorul plastilinei lipite pe suport, tempera, creioane colorate etc), personaje/obiecte/clădiri pe care le-ai observat în drumul tău spre școală.

BOGĂȚIILE TOAMNEI

CAPITOLUL I

- ➔ **1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: PUNCTUL**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: LINIA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **3. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4
- ➔ **4. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **5. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: educație civică, comunicare în limba română, matematică, geografie, istorie.

LECȚIA 1.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC PUNCTUL

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum un simplu punct se poate transforma în: stropi de ploaie, păsări în zbor, flori multicolore și chiar struguri îmbietori.
- cum folosind punctul putem picta și desena elemente (lucruri) din natură utilizând instrumente variate precum: vârful creionului, vârful pensulelor de diferite dimensiuni și chiar propriul degetel.

⇒ Știați că?

- Păsările călătoare părăsesc țara noastră la sosirea toamnei și revin primăvara când vremea devine mai blândă? Când **migrează** spre țările calde, acestea se grupează în stoluri și pe cer sunt precum niște mici puncte, deoarece ele sunt în depărtare, în înaltul cerului. În natură găsim frecvent punctul ca element principal: picăturile de ploaie, boabele strugurilor, covorul de frunze format toamna.

Portofoliu

Pontofoliu

Surprinde în fotografiile imagini care să redea atmosfera toamnei. De exemplu: peisaj ploios de toamnă, peisaj care surprinde căderea frunzelor etc. Prezintă colegilor fotografiile, explică ce anume ai surprins și de ce? Lasă-te inspirat de fotografiile surprinse de tine și realizează o compoziție în care să folosești punctele, umple suprafețele realizate cu degetele înmuiate în culoare.

⇒ Descoperă și analizează...

Privește cele trei imagini de mai sus și răspunde întrebărilor:

- Ce anotimp a surprins autorul în aceste fotografii?
- Ce sentiment îți transmite cea de-a doua imagine? De ce? Argumentează!
- Identifică în cadrul celor trei imagini formele naturale asemănătoare punctelor. Numește-le! De exemplu: boabele strugurilor.
- Ce culori sunt puse în evidență în cadrul celor trei imagini?

⇒ *Reține...*

În domeniul artelor plastice punctul este o suprafață care are dimensiunile mici față de ceea ce se află în jurul lui. Punctul plastic este urma lăsată pe suprafața planșei de un instrument (pensulă, creion, marker etc).

Artiștii se folosesc de puncte pe care le așază pe suport (foaie, pânză, carton) prin diverse tehnici și reușesc astfel să obțină diverse efecte. Uneori suprapun punctele, astfel încât, acestea se unesc între ele și privite de la distanță se transformă în pete de culoare.

Un stil aparte în domeniul artelor plastice se numește **Pointillism**. Artiștii alătură punct lângă punct și astfel acoperă toată suprafața obținând un efect texturat. Privește alături!

Punctele pot avea dimensiuni variate: mici – pot sugera depărtarea, mari – pot sugera apropierea.

Paul Signac, Sena

Experimentează!

1. Cu ajutorul pensulei poți obține puncte spontane prin înmuierea acesteia în culoare și stropirea foii de hârtie sau puncte grupate într-o anumită ordine.

Vei avea nevoie de: foaie albă de hârtie, pensule de diverse dimensiuni, tempera.

2. Realizează o compoziție intitulată „Toamna cea ploioasă”. Accesează filmul multimedia și lasă-te inspirat!

Folosește puncte de diverse dimensiuni. Vei avea nevoie de tempera, pensule, foaie albă de hârtie.

⇒ *Dicționar*

A migra = a se deplasa într-o anumită direcție;

Suprafață = întindere delimitată;

Pointillism = tehnică picturală care constă în compunerea petei de culoare din puncte alăturate.

Unește punctele! Ce ai obținut?

LECȚIA 2.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC LINIA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți folosi diferitele tipuri de linii, pe care le-ai studiat și la disciplina matematică (ne amintim: linia frântă, orizontală, verticală, oblică, curbă); artiștii le folosesc pentru a schița diverse idei interesante pe suprafața unei foi de hârtie cu instrumente/materiale potrivite desenei. Îți amintești care sunt acestea? Privește imaginea alăturată și încercuiește instrumentele pe care le folosești pentru a desena obiecte.
- cum să ne folosim de linie pentru a crea impresia de umbră și lumină obiectelor desenate.

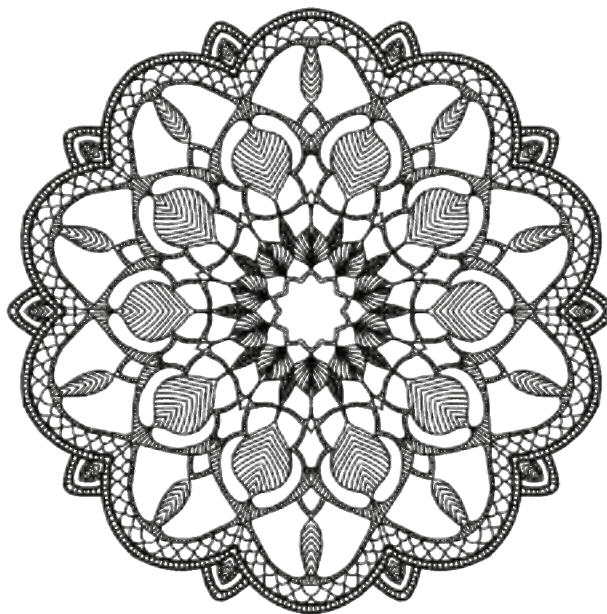
⇒ Știați că?

- Numele lunii septembrie (latină: *September*) vine de la cuvântul latinesc *septem*, șapte, pentru că luna septembrie era a șaptea lună în calendarul roman? În ce anotimp ne aflăm?

Portofoliu

Portofoliu

Desenează pe o foaie de hârtie imaginea de mai jos și realizează calendarul lunii septembrie. În fiecare casetă, desenează cu instrumente diferite (creion grafit, pixuri cu gel, carioca, creioane colorate) flori specifice anotimpului toamna. Poți repeta desenarea florilor și să le așezi în casete la distanțe egale.

⇒ Descoperă și analizează...

Privește imaginea de mai sus și răspunde întrebărilor:

- Care este elementul de limbaj plastic folosit?
- Ce tipuri de linii compun imaginea? Denumeste-le!
- Cu ce formă din natură seamănă desenul?
- Enumeră câteva flori care înfrumusețează toamna.
- Folosește creionul grafit și completează desenul cu toate tipurile de linii pe care le cunoști!

⇒ *Reține...*

În domeniul artelor plastice, linia este urma lăsată pe o suprafață de către un punct plastic în mișcare. Urmărește filmul multimedia pentru a înțelege mai bine.

Artiștii folosesc liniile de diferite grosimi (linie modulată), pentru a arăta partea umbră și partea luminată a obiectelor. Liniile groase creează impresia de umbră, iar cele mai subțiri dau impresia de lumină. Privește imaginea alăturată.

Experimentează!

1. Cu ajutorul creionului grafit, a marker-ului sau a cariocilor, la alegere, realizează un desen, în care să folosești linia continuă fără a ridica vârful de pe hârtie. Ce ai obținut? Iată un exemplu:

2. Realizează o compoziție intitulată „Flori de toamnă”.

Folosește-te de linii pentru a trasa conturul formelor, încearcă să faci diferența între lumină și umbră. Apasă mai tare pe creion în partea umbră, relaxează mâna în partea luminată.

⇒ *Dicționar*

Schiță = desen rapid, fără detalii, realizat după model, care fixează primele observații directe ale autorului;

Contur = linie închisă care mărginește o suprafață.

umbră ←

⇒ lumină

Desen executat în creion grafit

Desen în creion realizat de elev

LECȚIA 3.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC FORMA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre ce este aceea o formă;
- cum să ne folosim de linie pentru a crea structura diverselor forme;
- care este deosebirea dintre forma plană și cea tridimensională;
- ce este aceea o natură statică.

⇒ Știați că?

- Artiștii s-au inspirat din natură pentru a surprinde pe suport (foaie de hârtie, carton, pânză) forme interesante?
 - Aceste forme pot avea două dimensiuni, înălțime și lățime, sau trei dimensiuni, înălțime, lățime și adâncime. Privește!
- Care sunt materialele cu care putem obține formele cu trei dimensiuni? Amintește-ți!

Forme obținute prin tehnica tangram, două dimensiuni

Forme cu trei dimensiuni obținute prin tehnica modelării și a îmbinării materialelor reciclate

Portofoliu

Pontofoliu

Adună frunze de diverse dimensiuni și culori. Decupează-le în forme simple (triunghi, pătrat), așa cum observăm în exemplul de sus. Combină aceste forme pe suprafața unei hârtii. Vei avea nevoie și de lipici pentru a fixa formele pe hârtie. Ce ai obținut?

Natura statică, tehnica acuarela

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Care sunt formele geometrice ce compun imaginea? Denumeste-le! **Indiciu: Cerc.**
- Ce tipuri de linii compun imaginea? Denumeste-le!
- Care sunt fructele specifice toamnei?

⇒ *Reține...*

În domeniul artelor plastice forma reprezintă aspectul (exterior), înfățișarea, silueta, conturul obiectelor transpuse pe un suport.

Artiștii folosesc liniile de diferite grosimi (linie modulată) pentru a arăta partea umbrită și partea luminată a obiectelor, iar cu ajutorul liniei curbe închise delimitează conturul formelor.

Forma reprezintă modul de organizare a elementelor din care se compune un obiect. Îl putem compune cu ajutorul liniilor, culorilor, punctelor, ne folosim de elementele de limbaj plastic!

În domeniul artelor plastice artiștii se inspiră deseori din natură și transpun aceste forme **inerte** pe o suprafață. Lucrarea poartă denumirea de natură statică.

Paul Cézanne, *Natură statică cu piersici și pere*

Experimentează!

1. Realizează o compoziție intitulată „Fructe de toamnă”. Folosește-te de linii pentru a trasa conturul formelor, încearcă să faci diferența între lumină și umbră. Apasă mai tare pe creion în partea umbrită, relaxează mâna în partea luminată. Privește imaginea alăturată, indică partea luminată și pe cea umbrită.

2. Folosește plastilina și modelează fructe specifice anotimpului toamna. Ce fel de forme ai obținut?

⇒ *Dicționar*

Structură = mod de alcătuire a unui obiect/ corp; mod de organizare;

Plan = proiect; formă cu două dimensiuni, înălțime și lățime;

Tridimensional = formă cu trei dimensiuni, înălțime, lățime, adâncime;

Inert = fără mișcare, static.

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs ne-am familiarizat cu limbajul plastic și am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am abordat tehnici variate: desen de linie, în creion, dactilopictura, îmbinarea formelor tangram, modelaj cu ajutorul plastilinei.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului I „Bogățiile toamnei”? Prezintă portofoliul colegilor clasei.

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Câte tipuri de linii cunoști? Enunță-le.
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Pointilismul este o tehnică specifică picturii, în care elementul principal de limbaj plastic folosit este punctul.
 - b) Creioanele grafit de durități variate (H, HB, B), cărbunele de desen și hârtia cu o textură mai groasă permit realizarea umbrelor și a luminilor (hașurilor) cu o mai mare ușurință.
 - c) Formele tridimensionale au doar două dimensiuni: înălțime și lățime.
 - d) Formele bidimensionale prezintă trei dimensiuni.
 - e) Cu ajutorul liniei curbe închise putem trasa un contur.

5 răspunsuri corecte FB; 4 răspunsuri corecte B; 2-3 răspunsuri corecte S; 1-0 răspunsuri corecte I.

3. Realizează o compoziție plastică cu un subiect la alegere, în care să folosești elementele de limbaj plastic studiate în cadrul acestui capitol: punct, linie, formă. Vei avea nevoie de următoarele materiale: foaie de hârtie, tempera, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB).

Pentru: creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, originalitate - acordă FB.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru și originalitate - acordă B.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru - acordă S.

Pentru neîndeplinirea niciuneia dintre sarcinile de mai sus - acordă I.

Expoziție

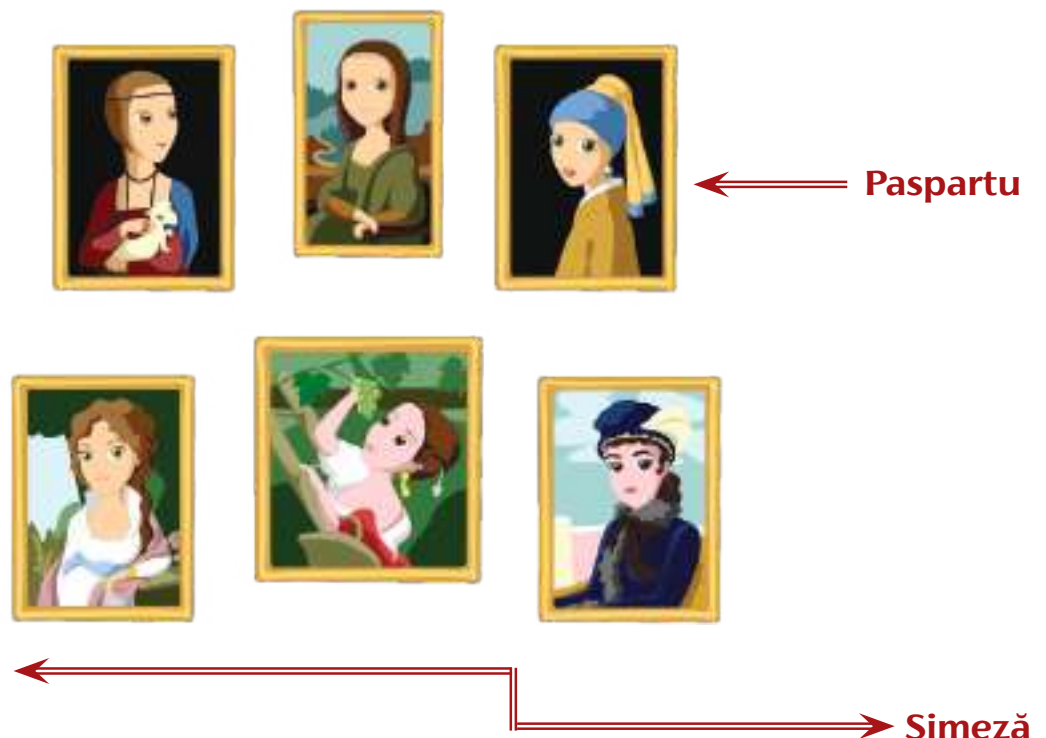
Cum ajung lucrările în cadrul unei expoziții?

În cadrul fiecărei lucrări se urmăresc următoarele aspecte:

- Să aibă un mesaj;
- Execuția tehnică să fie corectă;
- Să se încadreze în tema propusă.

După selecționare lucrarea se încadrează într-o ramă de carton, care se numește paspartu, se etichetează cu numele autorului, titlul lucrării și tehnica de execuție.

Lucrările se aliniază pe simeze, la aceeași înălțime de la podea.

⇒ Dicționar

Simeză = panou pe care se așază sau care susține tabloul într-o galerie de pictură; spațiu al unei expoziții sau galerii.

APLICAȚIE COLECTIVĂ

1. Privește lucrările tale plastice realizate în cadrul acestui capitol. Răspunde următoarelor întrebări:

- a) Am respectat subiectul propus?
- b) Am folosit elementele de limbaj plastic propuse?
- c) Nu există spații prea libere (goale) sau prea aglomerate pe suprafața planșei?
- d) Am adăugat culoare pe toată suprafața, fără a lăsa spații fără culoare (albul hârtiei)?

- ⇒ După ce ai făcut această analiză, alege două lucrări din mapa personală executate în tehnici diferite.
- ⇒ Prezintă colegilor lucrările alese și spune ce te-a determinat să le alegi.
- ⇒ Adaugă paspartu lucrărilor tale.

INDICAȚIE: Alege o foaie cartonată, decupează o margine de 5-6 cm și lipește-o de marginea lucrării tale.

- ⇒ Expune lucrările pe un panou, alături de cele ale colegilor tăi.

M

CAPITOLUL II

Magia cărților

- ➔ **1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: CULOAREA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. CULORILE PRIMARE ȘI CELE BINARE**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3
- ➔ **3. CULORI CALDE ȘI CELE RECI**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **4. NUANȚE ȘI TONURI**
Competențe: 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **5. PATA DE CULOARE ȘI FORMA**
Competențe: 1.1; 1.8; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **6. OBȚINEREA DE GRIURI PRIN AMESTECURI VARIATE ÎNTRE ALB ȘI NEGRU**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **7. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **8. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: educație civică, comunicare în limba română, matematică, geografie, istorie.

LECȚIA 1.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: CULOAREA

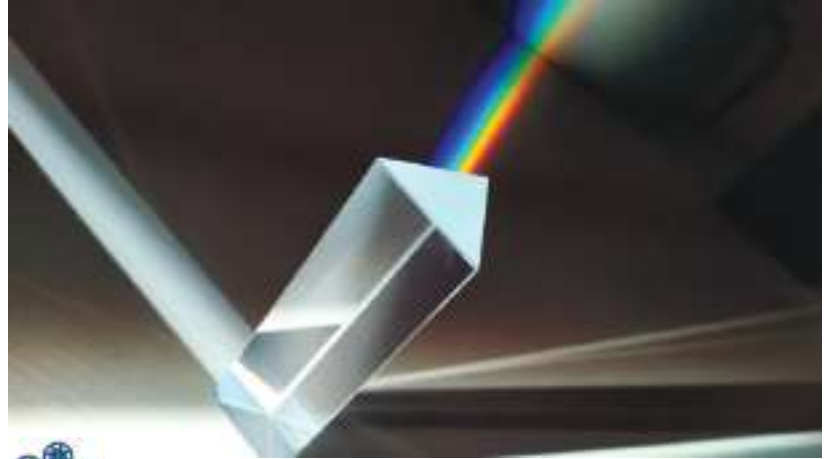
⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre culoare;
- din ce anume se compune lumina;
- ce fel de culori se folosesc în pictură.

⇒ Știați că?

● Lumina este culoare. Privește! Fizicianul și omul de știință Isaac Newton a demonstrat printr-un experiment acest lucru. O rază de lumină a pătruns în prisma transparentă și lumina albă s-a descompus în cele șapte culori ale curcubeului: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet (R, O, G, V, A, I, V). Ai mai întâlnit acest fenomen în natură? Urmărește filmul multimedia și răspunde, poți da și alte exemple.

Isaac Newton, descompunerea luminii

Portofoliu

Pontofoliu

Reciclează și joacă-te!

Vei avea nevoie de următoarele materiale: un CD care nu mai este folositor, foaie albă, lipici stick, foarfecă, tempera, un creion potrivit pentru a pătrunde în mijlocul CD-ului. Decupează foaia pe conturul CD-ului, lipește-o pe suprafața acestuia. Împarte cercul în șapte zone triunghiulare și aplică culoarea precum în modelul lui Newton. Învârte cu putere! Ce observi?

Isaac Newton, cercul cromatic

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Din câte culori se compune cercul? Numește-le!
- Ce forme geometrice observi în imagine? Numește-le!
- Ce culoare poate fi asemănată cu lumina soarelui?
- Ce culoare poate fi asemănată cu flăcările focului, pericol, energie?
- Cu ce lucruri din natură putem asocia celelalte culori?

⇒ *Reține...*

Culoarea este proprietatea obiectelor privite în lumină. Dacă nu există lumină, nici culoarea nu există.

În domeniul artelor plastice (pictură, de exemplu), se folosesc culorile pigment.

Culorile pigment sunt produse pe cale chimică din diverse minerale și lianți, sunt materialele pe care le folosim pentru a picta (tempera, acuarela, guașa, acrilice, culori de ulei).

Artiștii au fost mereu preocupați de studierea culorilor, unul dintre aceștia este Johannes Itten. El a realizat o schemă complexă, cercul culorilor sau cercul cromatic, în care putem să observăm formarea nuanțelor.

Johannes Itten, *Cercul cromatic*

Experimentează!

1. În spațiul alăturat imaginează-ți o poveste intitulată „Culorile buclucașe”. Realizează dialoguri interesante între culori.

Pe suprafața unei coli de hârtie albă, transformă cuvintele (cele povestite de tine) cu ajutorul formelor, liniilor și al culorilor.

Folosește tempera și acoperă toată suprafața! Fii creativ!

2. Schițează cu ajutorul creionului grafit un personaj preferat dintr-o carte citită recent. Amintește-ți! Când schițăm, folosim la început forme simple și nu apăsăm pe creion! Folosește tempera, pictează personajul și fundalul.

Adaugă detalii folosind o pensulă subțire. Prezintă personajul colegilor.

⇒ *Dicționar*

Pigment = substanță colorată, minerală, folosită ca vopsea în amestec cu un ulei siccativ;

Liant = substanță lichidă, vâscoasă, care conține colorantul; fixează pigmentii;

Guașă = culoare preparată din pigmenți minerali, gumă arabică și apă, folosită în pictură.

LECȚIA 2. CULORILE PRIMARE ȘI CELE BINARE

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre culoare;
- cum să combini culorile pentru a obține diverse nuanțe.

⇒ Știați că?

Artiștii folosesc amestecuri ale culorilor pentru a obține diverse efecte, sentimente, trăiri, emoții.

Roșul, o culoare puternică, semnifică energia, iubirea și conflictul. Galbenul este simbolul luminii și al soarelui, al energiei pozitive. Albastrul, o culoare liniștitoare, te îndeamnă la calm și concentrare.

Portofoliu

Portofoliu

Portofoliul documentar.

Vei avea nevoie de următoarele materiale: mapă simplă din carton (plic), lipici stick, culori pe bază de apă, pensule, foarfecă, sfoară, imagini printate cu lucrări ale unor artiști, acces la internet, instrument digital, acces la biblioteca.

- Decorează coperta mapei așa cum dorești, folosește culorile primare pentru a o picta. Poți adăuga după uscare și diverse imagini/forme decupate prin lipire.

- Pe parcursul clasei a III-a adună informații despre operele artiștilor exemplificați în manual.

- La sfârșitul semestrului al doilea prezintă colegilor portofoliul.

Vincent Van Gogh, *Memoria grădinii din Etten (Doamnele din Arles)*

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Care sunt culorile folosite de către artist? Numește-le!
- Ce sentimente îți transmit acestea?
- Observi culoarea violet? Unde este amplasată aceasta?
- Unde a folosit artistul culoarea verde? Ce a pictat cu aceasta?
- Numește elementele pictate cu oranj.

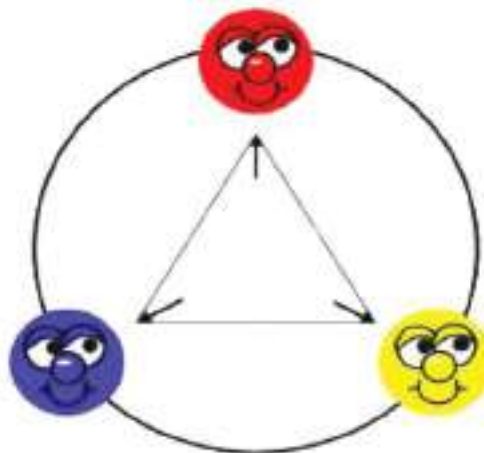

⇒ *Retine...*

Roșu, galben și albastru nu pot fi obținute prin amestecul altor culori. De aceea, se numesc **culori principale (primare)** sau **culori de bază**. Ele au cel mai înalt grad de strălucire. Din amestecul fizic al acestora, în anumite **proporții** pot fi obținute celelalte culori. Privește schemele alăturate!

Culorile binare (numite și **secundare**) se obțin prin amestecul culorilor primare, două câte două în cantități egale.

Roșu + Galben = Oranj
Galben + Albastru = Verde
Albastru + Roșu = Violet

Culorile primare

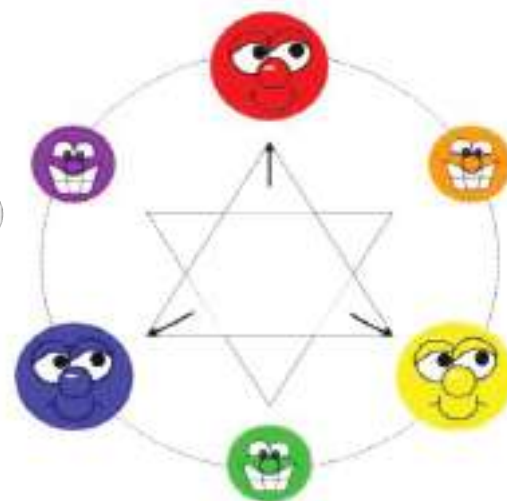

Experimentează!

1. Desenează cu ajutorul unui creion grafit inițiala numelui tău. Folosește-te de liniatura unei foi de matematică pentru a trasa direcția literei și a o încadra în pagină mai ușor. Decorează litera așa cum dorești, folosindu-te de formele geometrice învățate. Pictează (cu tempera) interiorul literei decorate, folosind o pensulă subțire și culorile primare. Fii creativ!

2. Schițează cu rigla pe suprafața unei hârtii, un dreptunghi cu lățimea de 5 cm și lungimea de 20 cm. Decupează-l pe contur, folosind o foarfecă. Decorează dreptunghiul cum dorești. Folosește-ți imaginația! Obține pe paletă culorile binare prin amestecul culorilor primare. Folosește apoi dreptunghiul pictat ca semn de carte.

Obținerea culorilor binare

⇒ *Dictionar*

A combina = a amesteca unele cu altele (culorile);
Proporții = dimensiuni, mărimi.

LECȚIA 3. CULORILE CALDE ȘI CELE RECI

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre efectul spațial al culorilor;
- cum să combin culorile pentru a obține diverse nuanțe.

⇒ Știați că?

Artiștii folosesc amestecuri de culori pentru a obține diverse efecte, sentimente, trăiri, emoții. Cu ajutorul culorilor aceștia pot crea impresia de apropiere în spațiu și de depărtare. Privește imaginea alăturată!

Claude Monet, *Căpițe de fân*

Portofoliu

Portofoliu

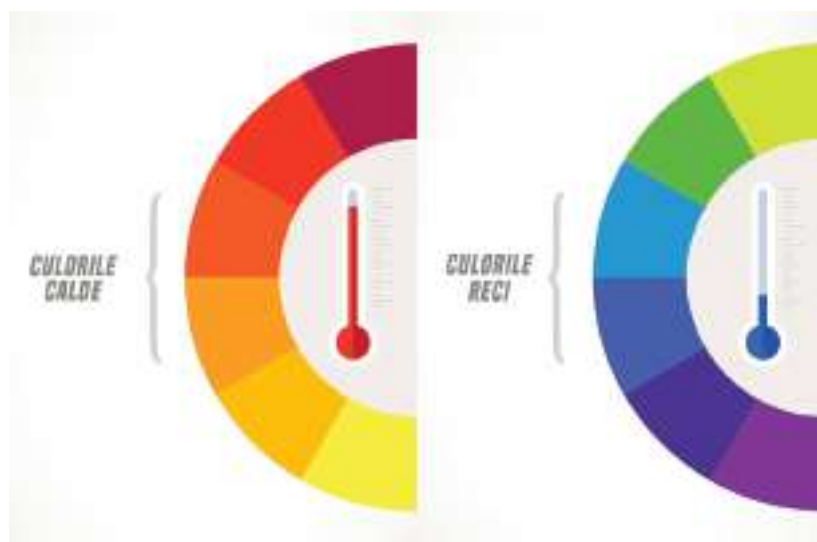
Realizează coperta pentru o posibilă poveste intitulată „Luna și soarele”. Folosește culorile calde și cele reci (vezi pagina următoare). Vei avea nevoie de tempera și pensule. După uscare adaugă titlul poveștii cu ajutorul unei carioci.

Fii creativ! Pe spatele copertei scrie cinci dialoguri posibile între soare și lună.

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Care sunt culorile folosite de către artist? Numește-le!
- Ce sentimente îți transmit acestea?
- Observă! În zona luminată ce culori a folosit artistul, dar în zonele umbrite, dar în apropiere și în depărtare?

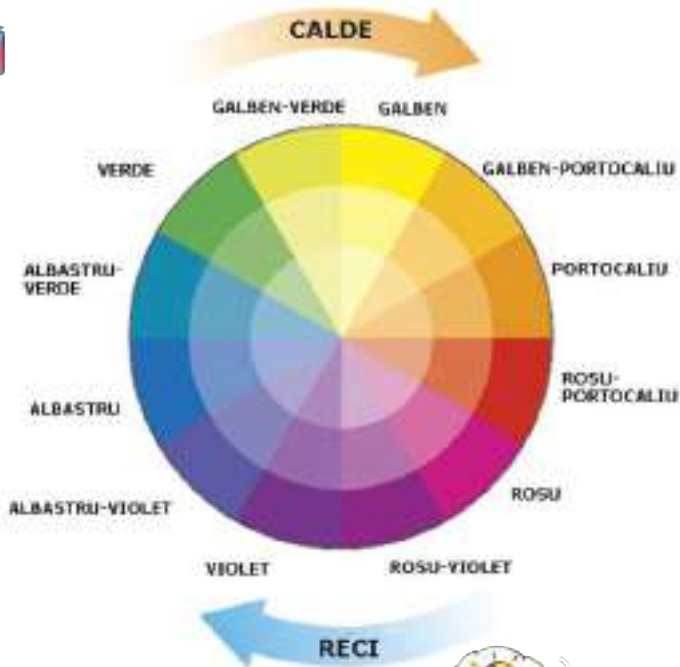
⇒ *Reține...*

Am învățat în lecțiile anterioare despre cercul cromatic realizat de către Johannes Itten. Ne amintim că acesta este compus din douăsprezece nuanțe și culori.

Observăm **cadranul** cercului alăturat. O jumătate de cerc este ocupată de culorile calde, iar cealaltă jumătate de culorile reci.

Culorile calde sunt: galben, oranj, roșu, dar și nuanțele vecine ale acestora. Artiștii le folosesc pentru a reda efectul de lumină și de apropiere în cadrul unei picturi.

Culorile reci sunt: verde, albastru, violet, dar și nuanțele vecine ale acestora. Artiștii le folosesc pentru a reda efectul de umbră și de depărtare în cadrul unei picturi.

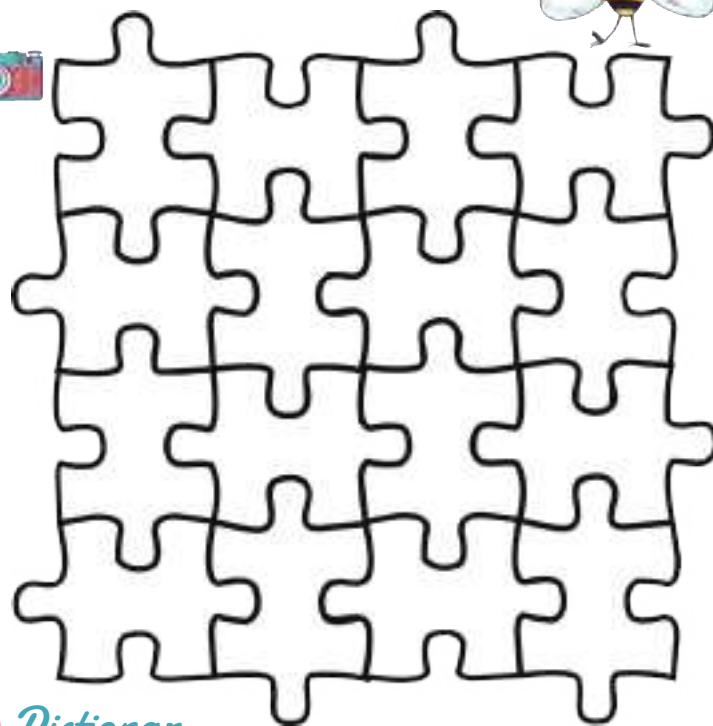

Experimentează!

1. EXERCİIU DE CREATIVITATE

Aplică pe bucățele de hârtie ruptă, pe rând, culorile calde, apoi culorile reci. Ampren-tează-le pe suprafața unei coli de hârtie. După uscare, cu ajutorul unei carioci adaugă **detaaliile**. Se poate transforma o pată de culoare într-un personaj de poveste? Dă-i un nume și descrie-i însușirile fizice pe spatele foii de lucru.

2. Completează puzzle-ul alăturat folosind culorile calde, culorile reci. Ai nevoie de tempera și pensule! Printează modelul sau desenează unul asemănător!

⇒ *Dicționar*

Cadran = suprafață circulară;

Detaliu = element al unui întreg, lucru mărunț, lipsit de importanță;

Însușire = trăsătură caracteristică.

⇒ Metoda „Cubului”

Pregătește materialele, ai nevoie de: foarfecă, creion/stilou, lipici stick, modelul desenat.

a) Desenează fețele unui cub precum în exemplul de la punctul b), A. Pe fiecare pătrat completează:

1. **Describe** cum se obține fiecare culoare binară.
2. **Compară** lucrările „Căpițe de fân” de Claude Monet și „Memoria grădinii din Etten (Doamnele din Arles)” de Vincent Van Gogh.

INDICAȚIE: Enumeră culorile folosite în cadrul celor două tablouri. Ce efecte au obținut cei doi artiști?

3. **Asociază** trei culori din cercul cromatic al lui Johannes Itten cu elemente din natură.

INDICAȚIE: Exemplu: verde - frunzele plantelor.

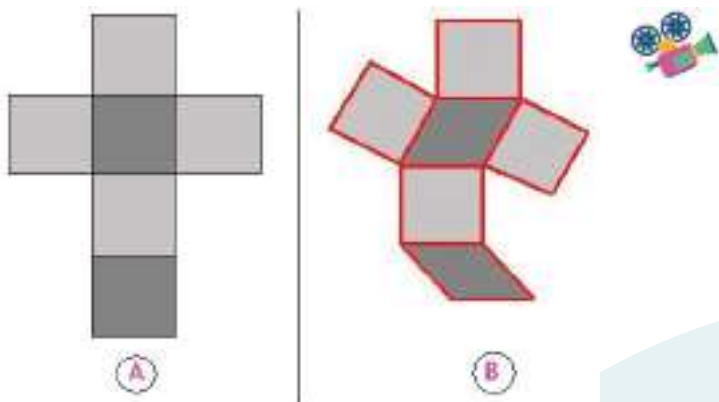
4. **Analizează** o lucrare plastică realizată de tine în acest semestru.

INDICAȚIE: Enumeră materialele utilizate, cum te-ai folosit de ele, ce trăiri, emoții ai avut? Care este povestea lucrării?

5. **Aplică** culorile primare, explică de ce se numesc așa.
6. **Argumentează** de ce verde și violet nu pot fi cele mai reci culori.

b) Decupează fațetele pe conturul trasat, folosind o foarfecă. Fețele exterioare ale cubului sunt completate cu indicațiile de la punctul a).

c) Lipește părțile care compun cubul. Prezintă clasei, la alegere, o fațetă a cubului tău.

LECȚIA 4. NUANȚE ȘI TONURI

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți să folosești albul și negrul pentru a închide și deschide o culoare;
- cum să combin culorile pentru a obține diverse nuanțe;
- care este diferența dintre ton și nuanță.

⇒ Știați că?

Vincent Van Gogh iubea soarele și floarea soarelui. În foarte multe dintre lucrările lui găsim prezența galbenului.

El combina culorile și obținea foarte multe tonuri și nuanțe. Privește imaginea alăturată!

Portofoliu

Construim

Vei avea nevoie de cărămizi din plastic.

Alege o culoare! Apoi caută nuanțe și tonuri ale culorii alese printre cărămizile de **asamblat**.

1. Ordonează tonurile și nuanțele.
2. Construiește o formă care să aibă înălțime, lățime, adâncime.
3. Realizează o fotografie cu rezultatul obținut.
4. Adaugă la portofoliu.

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Care sunt culorile folosite de către artist? Numește-le!
- Ce sentimente îți transmit acestea?
- Care este culoarea care a fost folosită cel mai mult de artist?

⇒ *Reține...*

Nuanțele sunt culorile obținute din amestecuri ale culorilor vecine din cercul cromatic.

- Amestecând roșu cu din ce în ce mai mult galben vei obține nuanțe de roșu spre oranj;
- Amestecând galben cu din ce în ce mai mult albastru vei obține nuanțe de galben spre verde;
- Amestecând roșu cu din ce în ce mai mult albastru vei obține nuanțe de albastru spre violet.

Dacă adăugăm alb unei culori, în cantități diferite, se vor obține tonuri deschise.

Dacă adăugăm negru unei culori, în cantități diferite, se vor obține tonuri închise. ⇒

Experimentează!

1. EXERCİTIU DE CREATIVITATE

Folosește un creion grafit și trasează cât mai multe linii curbe. Le poți suprapune.

Alege o culoare primară, apoi vecina primară acelei culori din cercul cromatic. Obține prin amestec cât mai multe nuanțe. După uscare adaugă detalii cu ajutorul unei carioci. Cu ce seamănă formele obținute de tine?

2. Pictează o floare asemănătoare celei alăturate folosind o culoare, la alegere în combinație cu alb și negru. Aplică un ton pe fiecare petală în parte. Folosește tempera și pensulele.

⇒ *Dictionar*

A asambla = a reorganiza, a uni .

LECȚIA 5. PATA DE CULOARE ȘI FORMA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre formă și culoare;
- cum să obțin diverse forme: spontane, elaborate.

⇒ Știați că?

Ilustrațiile ne ajută să înțelegem și să ne imaginăm mai repede personajele din povești.

Artiștii desenează și pictează conturul personajelor, apoi le dau viață prin detalii și culoare.

Carte de povești ilustrată

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ai citit povestea? Relatează colegilor tăi întâmplările hazlii.
- Ce moment din cadrul poveștii a surprins autorul ilustrației?
- Ce nuanțe a folosit autorul ilustrației?

Portofoliu

Banda desenată

Vei avea nevoie de hârtie, creioane colorate, carioci, tempera, pensule.

1. Lasă-te inspirat din povestea citită mai sus.
2. Împarte foaia de lucru în șase pătrate egale. →
3. În fiecare pătrat, realizează prin desen întâmplările.
4. Pictează-le fundalurile cu tempera.
5. Colorează personajele.
6. Conturează personajele cu carioca.

În timpul lucrului audiază piesa de teatru radiofonic accesând link-ul de mai jos:

https://www.youtube.com/watch?v=4V73jz87x_kk

⇒ *Reține...*

Forma reprezintă un ansamblu de elemente de limbaj plastic (punct, linie, pată de culoare), care alcătuiesc personajele/obiectele. De exemplu, cu ajutorul liniei putem desena conturul fețelor; punctele pot deveni ochii, iar părul poate fi adăugat folosind culoare sau hașură. Personajul, în întregime, reprezintă forma. Acestea se numesc **forme elaborate**.

Formele spontane sunt acele forme obținute întâmplător; o pată de culoare amprenată sau una în care ai aplicat multă apă se poate transforma într-o formă spontană, iar dacă adăugăm detalii (linii, puncte, contur), îi putem da un sens. Privește exemplele alăturate!

Formă elaborată

Experimentează!

1. Realizează o formă cu trei dimensiuni (înălțime, lățime și profunzime) având ca subiect personajul principal al poveștii de la pagina anterioară.

Ai nevoie de următoarele materiale: o bucată de polistiren (nu prea mare), un creion cu vârful ascuțit, tempera și pensule.

Cu ajutorul creionului, prin apăsare în polistiren încearcă să redai forma personajului. Pictează-i apoi detaliile.

Prezintă clasei personajul creat, indicând trăsăturile fizice și morale ale acestuia.

⇒ *Dicționar*

Hașură = reprezentarea luminii și a umbrei cu ajutorul liniilor orientate într-o anumită direcție.

Forme spontane

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre alb și negru, cum le poți folosi;
- cum se obțin griurile variate din amestecul albului și al negrului.

⇒ Știați că?

Albul și negrul se mai numesc și nonculori? Știi și de ce?

Portofoliu

Portofoliu

Decupăm, adăugăm... griuri multe așezăm!

Privește imaginea din partea dreaptă jos, un desen realizat pe calculator într-un program special. Desenează pe o coală de hârtie A4 o imagine asemănătoare. Te invit să adaugi prin decupare și lipire, fie în fundal (spatele casei), fie în apropiere (în spatele gardului) copaci și ramuri ale copacilor.

Ai nevoie de: coli albe de hârtie, gri sau negre, lipici stick, foarfecă și creion grafit.

1. Schițează copacii și ramurile acestora pe suprafețele colilor de hârtie. Folosește creionul!
2. Decupează copacii și ramurile acestora pe conturul trasat.
3. Lipește copacii și ramurile acestora în spatele casei și în fața acesteia.
4. Ce obții?
5. Prezintă colegilor lucrarea ta.
6. Învățătorul și colectivul clasei vor premia cele mai frumoase lucrări.

LECȚIA 6.

OBȚINEREA DE GRIURI PRIN AMESTECURI VARIATE ÎNTRE ALB ȘI NEGRU

Juan Gris, *Case din Paris*

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce forme geometrice identifiți în tabloul de mai sus?
- Ce elemente de limbaj plastic s-au folosit?

⇒ *Reține...*

Ai învățat despre culori, tonuri și nuanțe. Cercul lui Joannes Itten te-a ajutat să înțelegi mai bine organizarea acestora. Dar unde sunt albul și negrul? Te-ai întrebat de ce nu sunt adăugate în cercul cromatic?

Albul și negrul sunt deosebite; ele se mai numesc și nonculori, deoarece în compoziția lor nu există culoare. Sunt foarte folositoare atunci când vrei să deschizi sau să închizi o culoare – ai învățat în lecțiile anterioare că așa poți forma un ton.

Atunci când combinăm albul și negrul în cantități diferite obținem mai multe griuri. Acestea pot fi mai închise sau mai deschise, în funcție de cât de mult alb sau negru adaugi în amestec. Privește scara valorică alăturată!

În care parte s-a adăugat mai mult negru? Dar alb?

Scară valorică

Experimentează!

1. Realizează o fotografie alb-negru a unei clădiri interesante din orașul tău.

Desenează șase dreptunghiuri și pătrate, folosind modelul alăturat.

- Lipește fotografia în pătratul mare.
- Descrie clădirea în cele trei dreptunghiuri identice. Cum arată clădirea?
- Cu carioca neagră, în dreptunghiurile rămase, schițează detaliile care te-au atras din cadrul clădirii.

2. Combină albul și negrul pe paletă în cantități diferite, pictează cu ajutorul lor pe o coală de hârtie A4. Adaugă un titlu lucrării.

⇒ *Dicționar*

Descriere = scriere sau pasaj dintr-o scriere, în care este înfățișat prin enumerarea detaliilor, un aspect, un cadru, o situație.

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am învățat despre culoare și am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am abordat tehnici variate: ne-am distrat construind cercul lui Newton, am pictat mapa portofoliului documentar folosind culorile binare, am fost creativi și am creat povești, am construit personaje de povești cu ajutorul cărămizilor colorate și al polistirenului.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit, pe parcursul capitolului al II-lea, „Magia cărților”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

➤ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Câte culori conține cercul cromatic al lui Johannes Itten? Enumeră-le.
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Roșul, galbenul și albastrul sunt culori primare.
 - b) Oranj, verde și violet se numesc culori binare.
 - c) Albul și negrul sunt în cercul cromatic al lui Johannes Itten.
 - d) Isaac Newton a stabilit că lumina este formată din culorile spectrului solar.
3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.
4. Realizează o compoziție plastică cu un subiect la alegere, în care să folosești elementul de limbaj plastic studiat în cadrul acestui capitol: culoarea. Vei avea nevoie de următoarele materiale: foaie de hârtie, tempera, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB).

Pentru: creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, completarea integrală a spațiilor albe ale foii, originalitate, acordă FB.

Pentru: folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, creativitate, acordă B.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru, acordă S.

Pentru neîndeplinirea niciuneia dintre sarcinile de mai sus, acordă I.

OBSERVAREA SISTEMATICĂ

Jurnalul răspunsurilor clasei

Formați grupe de câte 4-5 elevi și alegeți câte un responsabil al fiecărei grupe.

Pe parcursul studierii capitolului al II-lea, „Magia cărților”, realizați un jurnal al răspunsurilor clasei la orele de Arte vizuale și abilități practice.

Sub îndrumarea profesorului, la sfârșitul fiecărei ore responsabilii vor bifa pentru toți membrii grupei, completând în jurnal:

Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor este foarte valoroasă!

Autoevaluare

Copiază pe caiet și apoi completează în scris enunțurile:

- ➔ Prin rezolvarea sarcinilor de lucru legate de acest domeniu, am învățat ... ;
- ➔ Activitatea mea poate fi apreciată cu calificativul

Nume și prenume elev	Aspecte urmărite	Aspecte constatate
1) ...	a) În ce măsură elevul a participat la discuții/a oferit răspunsuri?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
	b) În ce măsură răspunsurile sale au avut legătură cu subiectul lecției?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
2) ...	Lucrările practice au respectat subiectul propus?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
3)

La final, profesorul va constata ce elevi s-au remarcat prin răspunsurile frecvente și corecte, precum și ce elevi ar trebui încurajați să se implice mai mult la oră.

INDICAȚII! Obiectivele urmărite prin observarea sistematică sunt:

- ➔ elevii să se motiveze pentru o mai bună participare la oră, în mod constant;
- ➔ elevii să-și concentreze mai mult atenția la lecție.

Expoziție

APLICAȚIE COLECTIVĂ

- ➔ Pregătește lucrările de portofoliu realizate în cadrul acestui capitol.
- ➔ Fiecare va prezenta colegului de bancă portofoliul cu lucrările realizate. Acesta va alege două lucrări care îi plac mai mult și va explica oral de ce le-a ales.
- ➔ Lucrările rămase în mapă (cele neselectate) vor fi comentate de către elevul care le-a realizat, referindu-se la temă, tehnică, culori, materiale, evidențiind aspectele pe care vrea să le îmbunătățească.
- ➔ Dintre cele două lucrări selectate de către colegul de bancă, doamna învățătoare va alege o lucrare pentru expoziție.
- ➔ Adaugă paspartu lucrării. Decupează dintr-un carton o margine de 5-6 cm, lipește pe marginile lucrării de jur-împrejur.
- ➔ În funcție de lucrare, dă un titlu expoziției, de exemplu: „Ilustrații fantastice”, „Tainele culorilor”.

AFIȘUL EXPOZIȚIEI

Materiale necesare: coală albă sau colorată, imagini din ziare sau reviste, lipici, foarfecă, markere sau carioci.
Realizează afișul expoziției! Acesta trebuie să conțină următoarele date:

- Titlul expoziției (vizibil) scris cu litere mari și de preferat într-o manieră creativă. Poți contura literele cu marker-ul sau carioca.
- Ziua, ora și unde va avea loc expoziția.
- Expozanții (cei care vor expune).
- Poți completa afișul cu imagini interesante, decupate și colate. Pentru un plus de expresivitate poți desena sau decupa forme interesante.

- ➔ **1. OBȚINEREA DE FORME SPONTANE PRIN STROPIRE ȘI CURGERE LIBERĂ**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. AMESTECURI OBȚINUTE PRIN FUZIONARE ȘI DIRIJAREA JETULUI DE AER**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **3. EFECTUL DE TRANSPARENȚĂ ȘI OPACITATE OBȚINUT CU AJUTORUL CULORILOR**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **4. MONOTIPIA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3, 2.4
- ➔ **5. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **6. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: educație civică, comunicare în limba română, matematică, geografie, istorie.

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți să te joci cu stropii de culoare pe suprafața unei coli de hârtie și ce efecte interesante poți să obții prin curgerea acestora pe o suprafață.

⇒ Știați că?

Telescopul spațial Hubble este un dispozitiv plasat pe orbită în jurul Pământului, numit așa după numele astronomului american Edwin Hubble. Cu ajutorul lui astronomii studiază stelele și datorită imaginilor captate s-au făcut numeroase cercetări în astrofizică. Privește filmul multimedia! Privește pictura creată de artistul Jackson Pollock! Sunt asemănări? Dar diferențe?

Portofoliu

Pontofoliu

Accesează site-ul telescopului Hubble.

1. Privește fotografiile surprinse din spațiul cosmic (Calea Lactee, planetele, găurile negre).
2. Alege o fotografie care te-a surprins cel mai mult.
3. Desenează după fotografie și adaugă la portofoliu.
4. Realizează o pictură în care să te lași inspirat de imaginea surprinsă de Hubble. Folosește tempera!

LECȚIA 1.

OBȚINEREA DE FORME SPONTANE PRIN STROPIRE ȘI CURGERE LIBERĂ

Jackson Pollock, *Reflexia carului mare*

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Ce culori a folosit artistul?
- Cum a aplicat culorile pe suport?
- Ce fel de forme a obținut artistul?

Accesează link-ul: <https://hubblesite.org/>

⇒ *Reține...*

Amintește-ți! Forma reprezintă un ansamblu de elemente de limbaj plastic (punct, linie, pată de culoare), care alcătuiesc personajele/obiectele. Formele spontane sunt acele forme obținute întâmplător: o pată de culoare în care ai aplicat multă apă se poate transforma într-o formă spontană, efectul obținut fiind acela de curgere sau de stropire dacă scuturăm pensula pe suprafața hârtiei.

Experimentează!

1. Realizează o lucrare intitulată *Cerul înstelat*. Vei avea nevoie de următoarele materiale: tempera, pensule de diverse dimensiuni, foaie albă de hârtie.

- Pictează fundalul folosind culorile reci în amestec cu alb și negru. Folosește pensula cea mai grosă!
- După uscare, cu ajutorul pensulelor mijlocii și subțiri, adaugă apă în culorile de pe paletă, apoi scutură ușor pe suprafața planșei. Folosește culori deschise și calde!

2. Fii creativ! Adaugă pensula cea mai mare în culoare diluată, aplică pe hârtie. Vei obține pete de diferite culori și forme. După uscare adaugă detalii și numește ființele extraterestre rezultate.

Forme spontane obținute prin stropire

Forme spontane obținute prin stropire și curgere liberă

Proiect

⇒ *Sistemul solar - Machetă*

Realizează macheta sistemului solar.

Materiale necesare: sfere din polistiren de diferite dimensiuni, placă din polistiren, bețe din lemn, tempera sau culori acrilice, pensule.

Documentează-te din diverse surse despre planetele sistemului solar (enciclopedii, internet).

1. Identifică fiecare planetă după distanța față de soare.
2. Cu ajutorul sferelor din polistiren realizează la scară mică planetele sistemului solar și apoi pictează-le.
3. Amplasează-le pe plăcuța din polistiren.

⇒ *Dicționar*

A curge = a se prelinge, a picura;

A dilua = a face o soluție (de culoare) mai puțin intensă adăugând apă;

Sferă = suprafață constituită de locul geometric al punctelor din spațiu egal depărtate de un punct dat, numit centru; suprafața unei bile.

LECȚIA 2.

AMESTECURI OBȚINUTE PRIN FUZIONARE ȘI DIRIJAREA JETULUI DE AER

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți obține amestecuri ale culorilor prin fuzionare, dar și prin tehnica dirijării jetului de aer.

⇒ Știați că?

Acuarela se bazează pe transparență, care lasă să se întrevadă fondul alb al hârtiei, ceea ce conferă lucrărilor în acuarelă luminozitatea și delicatețea care le caracterizează. Privește exemplul alăturat!

Portofoliu

Pontofoliu

Surprinde natura în imagini!

Leși la o plimbare în natură, având cu tine următoarele materiale: carnet mic de schițe, creion grafit, gumă de șters, aparat de fotografiat, acuarele și pensule.

1. Surprinde frumoasa natură în imagini schițate rapid, prin trasarea contururilor (de exemplu: copaci, flori, insecte, animale).

2. Realizează schițe folosind pensulele și acuarelele. Aplică apoi culoarea strat peste strat.

3. Surprinde natura într-o imagine fotografică. Adaugă fotografia la portofoliu.

Winslow Homer, *Barcă albastră*, acuarelă

⇒ Descoperă și analizează... *Privește și răspunde*

- Ce culori a folosit artistul?
- Cum a aplicat culorile pe suport?
- Imaginează-ți un dialog între cele două personaje. Povestește clasei tale.

⇒ *Reține...*

Forma reprezintă un ansamblu de elemente de limbaj plastic (punct, linie, pată de culoare), care alcătuiesc personajele/obiectele. Formele spontane sunt acele forme obținute întâmplător: două pete de culoare în care ai aplicat multă apă, **fuzionează** atunci când se întâlnesc, adică împrumută una din culoarea celeilalte.

Dacă suflăm cu ajutorul unui pai în culorile obținute, prin dirijarea jetului de aer putem realiza diverse forme interesante. Privește imaginile alăturate!

Forme spontane obținute prin fuzionare

Experimentează!

1. Realizează o lucrare intitulată *Nu polua apele!* Vei avea nevoie de hârtie groasă, acuarele, pensule.

- Umezește bine foaia de hârtie.
- Aplică culoarea pe suprafața acesteia. Ce se întâmplă cu ele?

2. Joacă-te cu apa și culorile, folosește și paiete de băut suc, vei avea nevoie și de pensule.

Adaugă pe suprafața hârtiei pete de diverse culori și forme. Suflă în interiorul paiului și direcționează culoarea pe hârtie. Ce ai obținut?

⇒ *Dicționar*

A fuziona = a se uni, a se amesteca.

Forme spontane obținute prin dirijarea jetului de aer

LECȚIA 3.

EFECTUL DE TRANSPARENȚĂ ȘI OPACITATE OBȚINUT CU AJUTORUL CULORILOR

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți să obții un efect de transparență cu ajutorul culorilor și al diverselor materiale.

⇒ Știați că?

Reciclând plasticul, hârtia, sticla, ambalajele unor produse, protejezi natura și planeta. Sunt artiști care creează artă transformând aceste ambalaje. Privește exemplul alăturat! ⇒

Observă cum banalele sticle din plastic, transparente și colorate sunt transformate în forme, având ca sursă de inspirație natura.

Veronika Richterova,
plastic reciclat și transformat în artă

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce materiale a folosit artista?
- Ce fel de forme a obținut? Cum sunt acestea?
- Tu recyclezi? Ce anume și de ce?

Portofoliu

Portofoliu

Reciclăm și pictăm!

Ai nevoie de următoarele materiale: tempera, culori acrilice sau culori pentru sticlă; pensule de diverse dimensiuni, un borcan transparent.

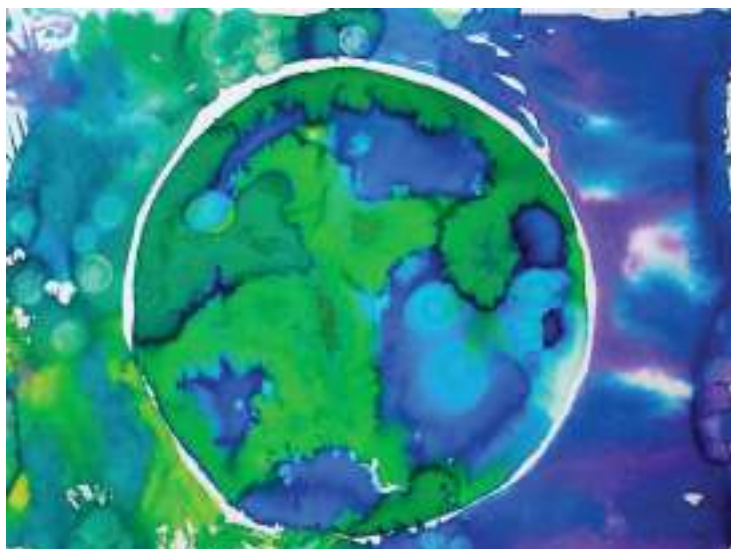
1. Decorează borcanul folosind formele geometrice învățate.
2. Pictează suprafețele folosind combinații de culori alături de culorile primare.
3. După uscare poți planta o floare în borcanul decorat.
4. Realizează o poză și adaugă la portofoliu.

⇒ Reține...

Culorile devin transparente dacă sunt diluate cu o cantitate semnificativă de apă. Acuarelele folosesc un procedeu de suprapunere a culorilor diluate obținând astfel un efect de transparență. După uscare se aplică încă un strat de culoare, lucrările devenind din ce în ce mai expresive.

Tempera, guașele, culorile acrilice acoperă mult mai bine suprafețele și au un grad ridicat de opacitate, adică sunt lipsite de transparență.

Experimentează!

1. Realizează o lucrare intitulată *Protejează planeta!* Vei avea nevoie de următoarele materiale: paleta de culori, acuarela, pensule de diverse dimensiuni, coală albă de hârtie. Diluează culoarea cu apă. Adaugă culoarea în straturi transparente.

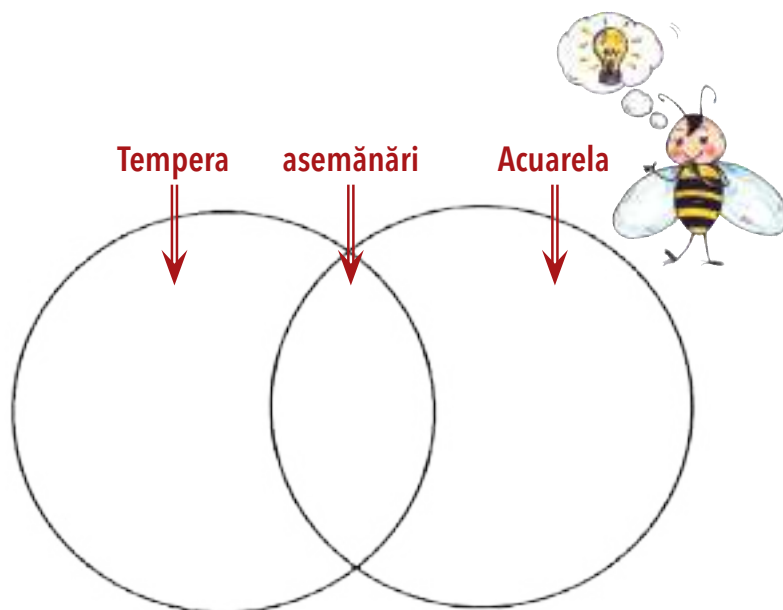
2. Fii creativ! Pictează suprafețele unei cutii de carton folosind linii de diverse grosimi și culori variate. Folosește tempera și pensulele de diverse grosimi. După uscare, folosește cutia pentru a depozita hârtia reciclată.

⇒ Dicționar

Opac = mat.

Copiază pe caiet diagrama de mai jos, în care vei evidenția diferențele.

LECȚIA 4. MONOTIPIA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți să obții forme spontane utilizând amprentarea.

⇒ Știați că?

În substraturile pământului există urme ale trecutului? Fosilele sunt conservări parțiale sau totale ale corpurilor animalelor sau plantelor. Urmele lor rămân amprentate în roci. Talpa pantofului lasă o amprentă atunci când pășește pe pământul moale. Acestea sunt câteva exemple din natură.

Și în artele plastice poți face amprente cu diverse instrumente și obiecte. Mai jos vei vedea cum!

Fosilă, amprenta unei frunze

Formă spontană obținută prin amprentarea culorii

Portofoliu

Portofoliu

Fă o plimbare în parc!

1. Pregătește paleta de culori, tempera și o foaie albă de hârtie.
2. Aducă în culoare fiecare formă naturală adunată de tine și amprentează-o pe hârtie! Vei obține forme și texturi diferite. Joacă-te pe toată suprafața hârtiei cu astfel de amprente.

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Care sunt asemănările și deosebirile dintre cele două imagini de mai sus?
- Care este elementul de limbaj plastic folosit în cea de-a doua imagine?

⇒ *Reține...*

Culoarea, fie că vorbim despre tempera, acrilic sau guașă poate fi aplicată pe suport cu ajutorul pensulelor. Poți aplica culorile și direct din tub pe hârtie, iar dacă vei îndoi și presa hârtia, culorile se vor amprenta de pe o parte pe alta. Aceasta se numește **tehnica monotipiei**. Astfel, rezultă forme spontane cărora dacă le adăugăm detalii, linii, puncte, putem să le dăm un sens. Privește imaginile alăturate!

S-au folosit diverse obiecte cu care s-a adăugat culoare prin **amprentare**. Jumătate de cartof poate deveni o ștampilă veritabilă. Încearcă și tu!

Experimentează!

1. Amprentăm și decorăm!

Ai nevoie de următoarele materiale: tempera, creion, capace de pixuri.

- Desenează pe o sacoșă, asemănătoare cu cea din imaginea alăturată!
- Mai întâi folosește vârful creionului pentru conturare, apoi, cu capacul unui pix sau cu o furculiță de plastic adăugate în culoare, vei aplica pe sacoșă. Vei obține amprentele acestor instrumente.
- Decorează toată fața exterioară a sacoșei, folosind combinații ale culorilor primare adăugate cu ajutorul instrumentelor propuse.

2. Împarte o foaie pe jumătate. Pe una dintre părți adaugă culori direct din tub. Îndoie foaia, presează! Cu ce seamănă forma obținută?

⇒ *Dicționar*

Amprentă = urmă lăsată pe o suprafață.

Forme spontane obținute prin tehnica monotipiei

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am experimentat tehnici variate specifice culorilor, am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am obținut forme spontane, dar și elaborate prin diverse modalități: fuzionarea culorilor, dirijarea jetului de aer, tehnica monotipiei. Ne-am distrat reciclând și decorând borcane transparente, am reutilizat și decorat banala cutie de carton.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al III-lea „Planeta vie”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

➤ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine, experimentată în acest capitol? Argumentează.
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Fuzionarea culorilor constă în adăugarea unei cantități importante de apă în culori și aplicarea acestora pe o hârtie umedă, culorile se vor combina unele cu altele.
 - b) Monotipia reprezintă amprenta pe care o lasă culoarea pe suport, obținută prin presare.
 - c) Nu pot dirija culoarea pe suprafața hârtiei cu ajutorul paiului de băut suc.
 - d) Opac înseamnă mat, nu pătrunde lumina.

4 răspunsuri corecte FB; 3 răspunsuri corecte B; 1-2 răspunsuri corecte S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

4 teme FB; 3 teme B; 1-2 teme S; 0 teme I.

4. Realizează o compoziție plastică cu un subiect la alegere, în care să folosești elementele de limbaj plastic studiate în cadrul acestui capitol.

INDICAȚII! Vei avea nevoie de următoarele materiale: foaie de hârtie, tempera/acuarela, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB).

Pentru: creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, completarea integrală a spațiilor albe ale foii, originalitate, acordă FB.

Pentru: folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, creativitate, acordă B.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru, acordă S.

Pentru neîndeplinirea niciuneia dintre sarcinile de mai sus, acordă I.

INVESTIGAȚIE

Ajut natura reciclând!

Organizați-vă pe grupe de câte 5-6 elevi. Discutați la nivelul fiecărei grupe despre următoarele situații, care să aibă legătură cu aspectele benefice pe care le aducem naturii, atunci când reciclăm:

- Situație/situații în care natura ne răsplătește pentru că avem grijă de ea.
- Situație/situații în care natura se supără pe noi pentru că nu avem grijă de ea.
- Modalități prin care pot recicla și transforma obiectele nefolositoare, fără să aduc daune naturii.

Fiecare grupă notează cele constatate pe o foaie A4, timp de 15 minute. Apoi, fiecare grupă își prezintă rezultatul investigației, timp de câte 3 minute.

La final, se va constata, cu ajutorul profesorului:

- ce situații au fost remarcate în cadrul mai multor grupe de elevi;
- cum pot fi folosite obiectele nefolositoare în beneficiul naturii.

INDICAȚII: Obiectivele urmărite prin investigație sunt:

- ⇒ elevii să coopereze eficient în vederea recunoașterii situațiilor precizate;
- ⇒ elevii să conștientizeze importanța protejării naturii și a reciclării.

Expoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual toate expozițiile organizate de către Muzeul Antipa. De asemenea, poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/muzee/antipa/antipa.html>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca subiect expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Muzeului Antipa. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei coli de hârtie, personajul care ți s-a părut interesant din cadrul expozițiilor vizionate la Muzeul Antipa.

c) Completează afirmația verbal.

INDICAȚIE: Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Antipa, deoarece...

d) Realizează silueta unui animal din materiale reciclate.

INDICAȚIE! Materiale necesare: recipiente din plastic, cartoane, capace, cutii de diverse dimensiuni, forme și materiale, lipici, bandă adezivă, foarfecă, cutter, sfoară.

2. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual toate expozițiile organizate la Observatorul Astronomic, de către Institutul Astronomic al Academiei Române – BUCUREȘTI. De asemenea, poți merge și fizic pentru a vizita!

http://www.zona3d.ro/work/2017/Institutul_Astronomic_Academia_Romana_Tur_Virtual_Stereo3D/Zona3D_OBSERVATOR_BUCURESTI_VR3D/Institutul_Astronomic_Tur_Virtual_Stereo3D_Zona3D.ro.html

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca subiect expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Observatorului Astronomic. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei coli de hârtie dispozitivul care ți s-a părut interesant din cadrul expozițiilor vizionate la Observatorul Astronomic.

c) Completează afirmația oral.

INDICAȚIE! Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Observatorul Astronomic, deoarece...

d) Creează un telescop din materiale reciclate.

INDICAȚIE! Materiale necesare: tub cilindric de carton, hârtie colorată/ creponată, lipici, bandă adezivă, foarfecă, cutter, sfoară.

- ➔ **1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: VOLUM, PLAN**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. FORMA SPAȚIALĂ – MACHETA/ TEHNICA ORIGAMI**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **3. FORMA PLANĂ – TANGRAM**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **4. TEHNICI MIXTE – TEXTURA**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **5. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **6. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și prezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: educație civică, comunicare în limba română, matematică, geografie, istorie.

LECȚIA 1.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC FORMA (SPAȚIALĂ - CU VOLUM ȘI PLANĂ - PLATĂ)

⇒ *Vei afla...*

- lucruri interesante despre tehnica modelajului;
- care este deosebirea dintre o reprezentare care are volum și o reprezentare în plan.

⇒ *Știați că?*

Pictorul român Nicolae Tonitza a fost numit pictorul copiilor? Acesta a pictat foarte multe portrete de copii, ochii acestora fiind puși mereu în evidență. Artistul Constantin Brâncuși s-a făcut remarcat prin diversele subiecte abordate în domeniul sculpturii. Privește imaginile alăturate! Toate lucrările abordează același subiect. Care sunt asemănările și deosebirile?

Constantin Brâncuși, Cap de copil

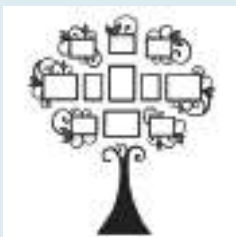
Nicolae Tonitza, portrete de copii

Portofoliu

Portofoliu

Arborele familiei mele!

Copiii reprezintă centrul familiei. Desenează un copac asemănător, precum cel din imaginea de mai jos. În fiecare casetă desenează portretele membrilor familiei tale. Poți folosi și pixurile cu gel, carioca sau creioane cerate.

⇒ *Descoperă și analizează...* *Privește și răspunde*

- Cum crezi că a realizat artistul, Constantin Brâncuși, lucrarea de mai sus?
- Oare ce materiale a folosit?
- Dar artistul Nicolae Tonitza, în lucrările de mai sus?

Retine...

Forma reprezintă un ansamblu de elemente de limbaj plastic (punct, linie, pată de culoare), care alcătuiesc personajele/obiectele. Formele pot fi reprezentări tridimensionale, care au trei dimensiuni, lungime, lățime și înălțime.

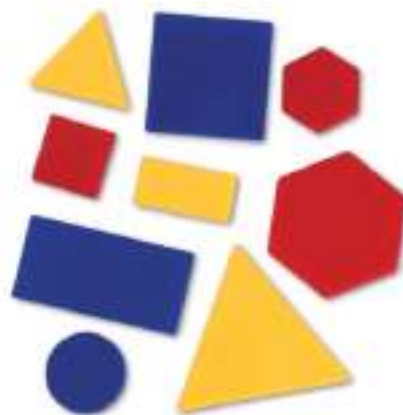
Forma tridimensională este un **volum**. Prin dezvoltarea formelor cu trei dimensiuni și recombinarea lor, au rezultat forme complexe, pe care le putem observa în jurul nostru: clădiri, sculpturi, obiecte decorative.

În sculptură, dar și în arhitectură regăsim forme tridimensionale, oriunde ne-am poziționa putem să vedem o parte din ele.

Formele bidimensionale au doar două dimensiuni, înălțime și lățime, ele sunt reprezentate în plan.

Forme tridimensionale (volum)

Forme bidimensionale (plane)

Folosind forme simple tridimensionale modelează cu ajutorul plastilinei membrii familiei tale.

Cu ce forme tridimensionale, de mai sus, seamănă fața personajelor, dar trunchiul, dar picioarele?

La final adaugă detaliile: ochi, nas, gură, haine.

Folosește-ți degetele și obține formele prin presare. Pentru alte detalii poți folosi vârful creionului ca să adaugi ochi, nasturi.

Forme tridimensionale (volum) obținute prin modelarea plastilinei

Proiect

⇒ *Eu și prietenii mei*

INDICAȚII! Ai nevoie de următoarele materiale:
Coli de hârtii albe, foarfecă, carioca, creioane colorate, pix/stilou și riglă.

Tehnica pe care ți-o propun astăzi se numește Kirigami. Aceasta constă în plierea hârtiei și decuparea acesteia pe conturul formelor.

Astfel vei obține forme plane foarte interesante.

1. Trasează, cu ajutorul riglei, conturul unor fâșii dreptunghiulare și decupează-le.
2. Pliază dreptunghiul format asemenea unui evantai.
3. Pe o fațetă, desenează conturul formelor ce urmează a fi decupate.
Privește imaginile alăturate! ⇒
4. Decupează conturul trasat.
5. Colorează și adaugă detaliile personajelor.
6. Pe suprafața unei coli de hârtie, descrie prietenii pe care, astfel, i-ai realizat.
Pune accent pe calitățile morale ale acestora.
De ce apreciezi prietenia lor?
7. Prezintă clasei tale proiectul realizat.

⇒ *Dicționar*

Volum = mărime a unui corp în funcție de cele trei dimensiuni.

LECȚIA 2.

FORMA SPAȚIALĂ: MACHETE ȘI MODELE/ TEHNICA ORIGAMI

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți crea artă din reciclarea materialelor;
- cum poți realiza o machetă folosind tehnici variate.

⇒ Știați că?

Arhitecții se ocupă de realizarea construcțiilor și a locuințelor. Aceștia sunt cei care realizează planurile clădirilor, adică modul în care sunt distribuite spațiile unei construcții. Uneori realizează și macheta construcției desenate, folosind diverse materiale: carton, polistiren, materiale reciclate.

Privește imaginile alăturate! →

Machete școlare realizate din materiale reciclate

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Ce materiale s-au folosit în realizarea machetelor de mai sus?
- Numește formele tridimensionale din care sunt compuse machetele de mai sus, dar și pe cele desenate în plan.

Portofoliu

Pontofoliu

Căsuța din povești!

Realizează o machetă folosind cuburile din plastic. Joacă-te cu formele tridimensionale (spațiale) obținute. Combină-le!

Realizează fotografii din toate unghiurile de vedere și adaugă la portofoliu imaginile obținute.

⇒ *Reține...*

Formele pot fi reprezentări tridimensionale, care au trei dimensiuni: lungime, lățime și înălțime. Forma tridimensională este un volum. În arhitectură regăsim forme tridimensionale, oriunde ne-am poziționa putem să vedem o parte din ele.

Formele bidimensionale au doar două dimensiuni: înălțime și lățime, ele sunt reprezentate în plan.

Arhitectul realizează planul unei construcții, modul în care camerele sunt amplasate în spațiu.

Experimentează!

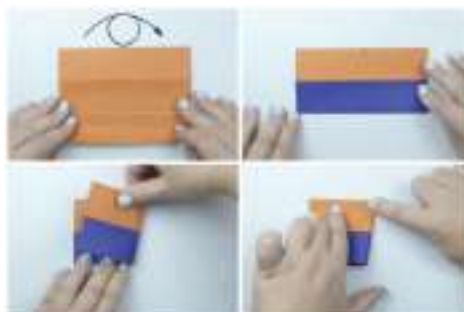
1. Micul arhitect! Lucrează în echipă! Distribuie sarcinile!

Materiale necesare: cutii de carton, polistiren, sticle de plastic, capace, hârtie texturată și colorată, rămurile uscate, pietricele, mușchi de copac, foarfecă, tempera, carioca, riglă etc. Realizează macheta localității tale folosind materiale reciclate.

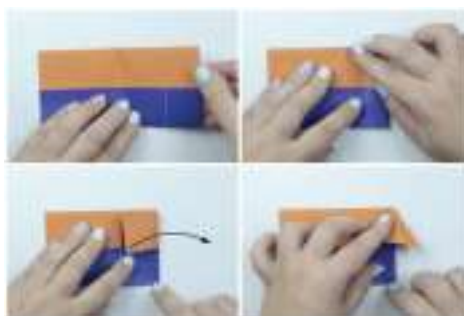
2. Realizează construcția unei case în tehnica origami. Respectă etapele de lucru. Adaugă detalii cu ajutorul diverselor instrumente: carioca, creioane cerate/ colorate. Urmărește schema alăturată.

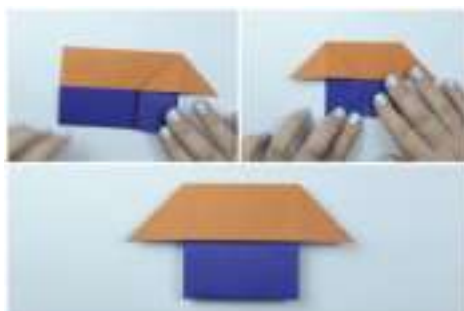
1. Îndoiaie o foaie de formă pătrată pe marcatele realizate.

2. Întoarce foaia și pliază conform indicațiilor.

3. Privește cum se formează acoperișul.

4. Finalul! E timpul să adaugi detalii!

Joacă-te!

Tehnici de lucru cu materiale textile: coasere, lipire pe suport.

Bulinuța zâmbitoare a rătăcit drumul spre casă!

1. Găsește drumul!
2. Construiește-i căsuța din materiale textile pe suprafața unei foi albe. Decupează formele și lipește bucățile de material textil pe hârtie.
3. Realizează modelul unei căsuțe prin coasere. Pe suprafața unui carton, cu ajutorul acelor din plastic (vezi figura 1), realizează găuri precum în figura 2. Ajută-te de acele din plastic și firele textile colorate.

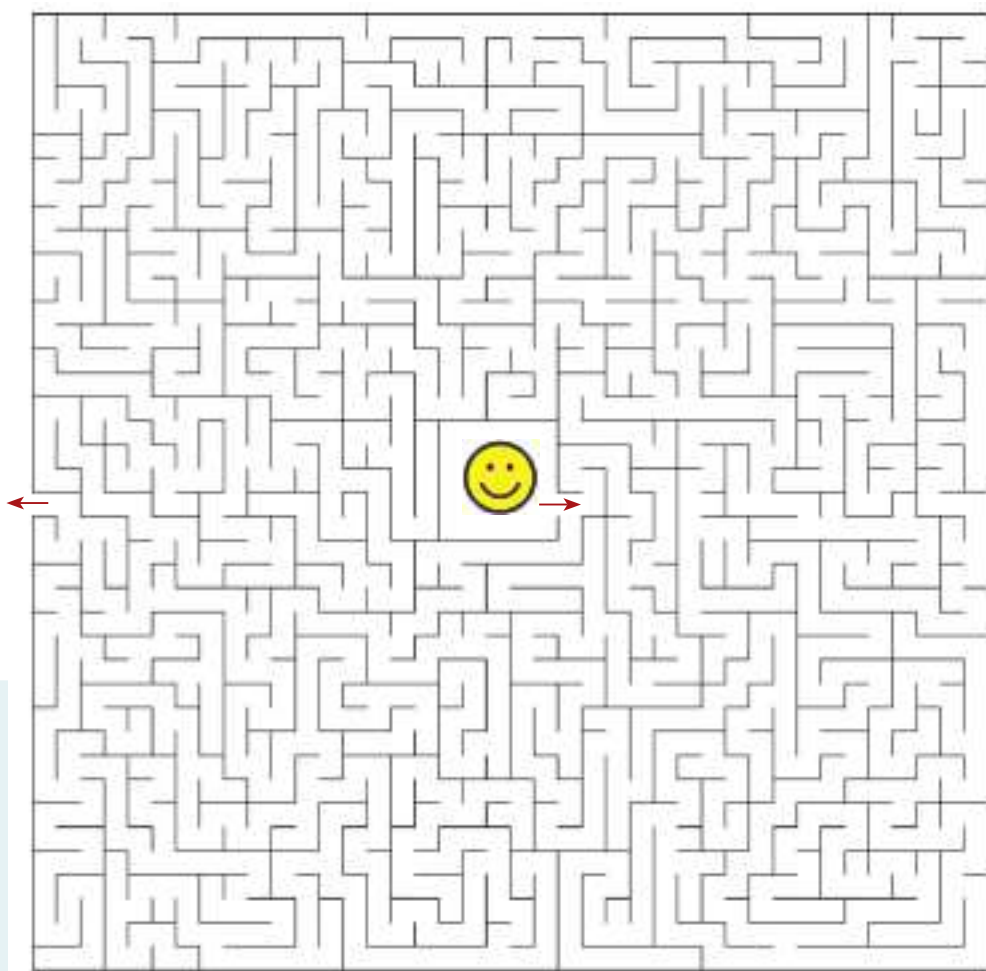

Figura 1

Figura 2

LECȚIA 3. FORMA PLANĂ TANGRAM

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți crea artă cu ajutorul formelor geometrice.

⇒ Știați că?

Tangram este un joc foarte vechi de puzzle, de origine chineză, cunoscut sub denumiri precum „Pătratul magic” sau „Placheta celor șapte șiretlicuri”. Tangramul stimulează imaginația și logica și este potrivit pentru cei pasionați de matematică.

Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

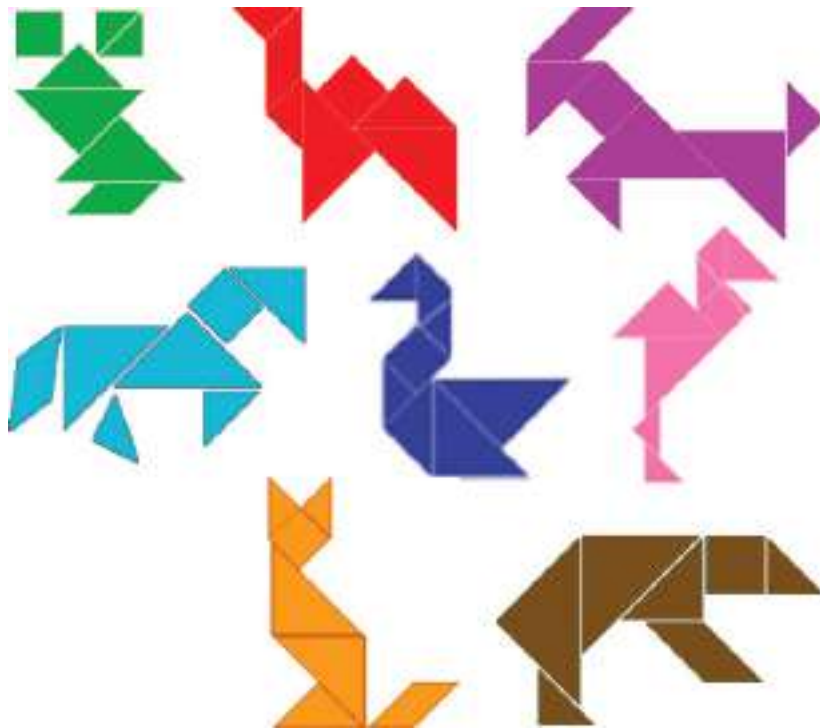
Portofoliu

Caleidoscopul

Caleidoscopul este un aparat optic format dintr-un cilindru opac, în interiorul căruia se găsesc mai multe fragmente de oglinzi. La capătul opus celui prin care se privește, se mai află mici piese viu colorate. Acestea sunt dispuse, astfel încât, prin rotirea cilindrului să se formeze diferite imagini simetrice.

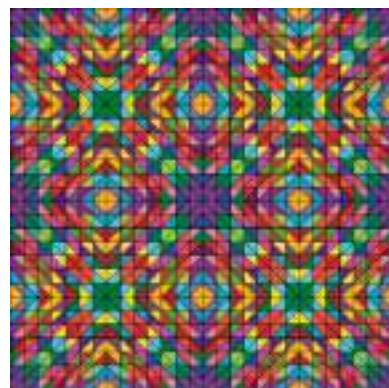
1. Urmăriți imaginile prezentate în filmul multimedia. →

2. Realizați o compoziție în care să folosiți diverse forme geometrice. Acestea se vor repeta identic sus-jos, stânga-dreapta. Pictează-le!

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce forme geometrice compun personajele de mai sus?
- Ce fel de personaje s-au obținut prin combinarea formelor geometrice? Numește-le!

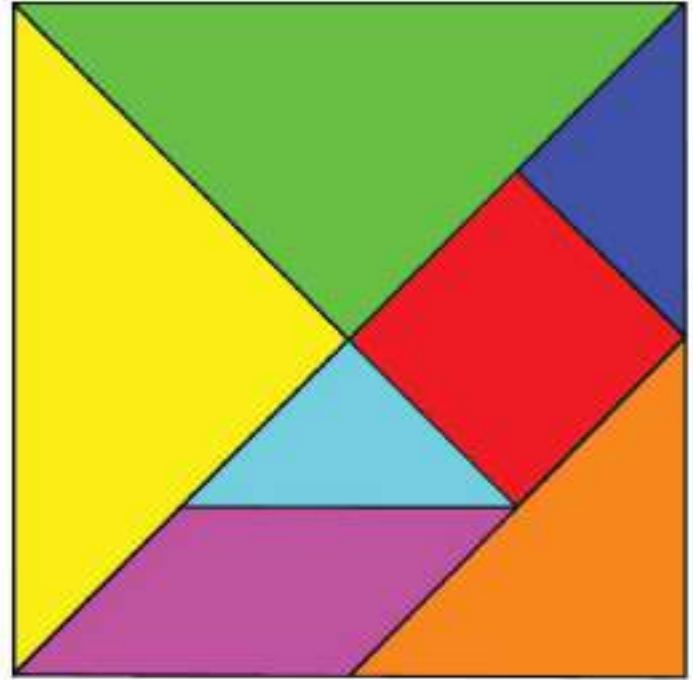

⇒ *Reține...*

Formele bidimensionale au doar două dimensiuni: înălțime și lățime. Ele sunt reprezentate în plan.

Pătratul alăturat este compus din mai multe forme plane. **Tangram** este un puzzle de origine chineză, care folosește combinarea formelor geometrice plane, cu scopul de a obține forme variate. Puzzle-ul este format dintr-un pătrat, împărțit în șapte figuri geometrice, din care se decupează cele șapte piese (două triunghiuri mari, unul mediu și două mici, un paralelogram și un pătrat). Diferența dintre Tangram și un puzzle normal este următoarea: la puzzle piesele sunt așezate într-un singur fel, după un anumit model; la Tangram modelele sunt infinite – poți așeza piesele cum vrei, rezultând tot felul de figuri: flori, siluete, obiecte.

Pătratul magic, Tangram compus din 7 figuri geometrice plane

Experimentează!

1. Combină și joacă-te!

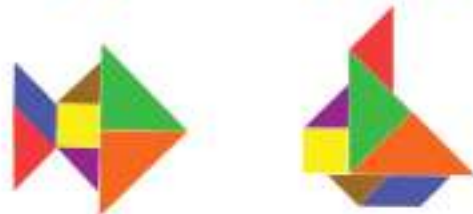
Desenează pe suprafața unui carton șablonul tangram, precum în exemplul de la pagina următoare.

Colorează fiecare formă geometrică, apoi decupează-le pe contur și combină-le variat. Obține forme cât mai interesante!

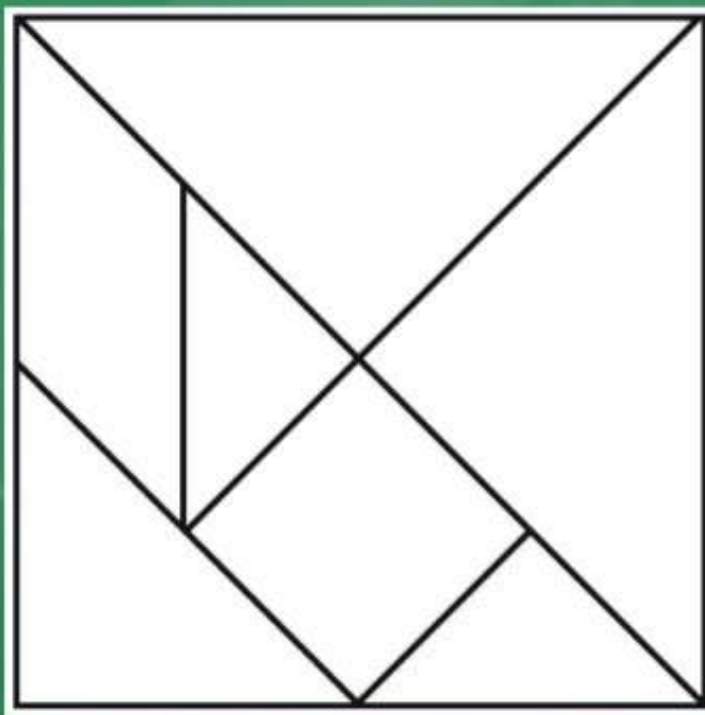
Te poți antrena, pentru început, cu schemele propuse alături.

2. Pictează suprafața unei coli de hârtie cum dorești. Acoperă toată suprafața.

După uscare, adaugă forme tangram prin lipire și pune un titlu planșei.

Şablon TANGRAM

⇒ *Dicţionar*

Paralelogram = patrulater care are laturile opuse paralele și egale.

LECȚIA 4.

TEHNICI MIXTE

TEXTURA

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți crea artă cu ajutorul formelor naturale, îmbinând diversele materiale (culoare, material textil, hârtie colorată, texturată, forme naturale – frunze, bețișoare).

⇒ Știați că?

Formele naturale pot avea amprente interesante. Pietrele au forme diferite. De exemplu, suprafețele lor pot fi netede sau aspre; lucrul acesta se poate simți la atingere.

Pietrele au texturi variate. Privește alături!

Texturi naturale, roci și frunze

Portofoliu

Pontofoliu

Coperta jurnalului meu!

Te invit la o plimbare în natură.

1. Observă natura și adună forme naturale interesante. De exemplu: bețișoare de diverse forme, frunze, pietricele, mușchi de copac.
2. Lipește pe coperta jurnalului tău aceste elemente.
3. Atinge fiecare formă în parte și observă cum se simte fiecare suprafață.
4. Care formă are textura cea mai aspră? Dar cea mai fină?

Texturi naturale transformate în artă
Svetlana Ivanche, artă din nisip

⇒ Descoperă și analizează...
Privește și răspunde

- Ce fel de linii observi pe structura rocilor?
- Dar pe structura frunzelor?

⇒ *Reține...*

În arta plastică, artiștii folosesc îmbinarea diverselor tușe de culoare, desen în diverse tehnici, cu alte tipuri de materiale (plastic, hârtie, metal), având ca scop final obținerea unui efect texturat. Dacă atingi suprafața, poți simți diferitele tipuri de materiale folosite.

Arta colajului folosește astfel de îmbinări de materiale, decupaje din reviste/ziare/fotografii lipite alături de pete de culoare sau contur trasat cu ajutorul unui marker/cariocă. Astfel, se obțin imagini interesante, texturate și vibrante. Privește imaginile de alături! ⇒

Texturi artistice Îmbinări de material textil și culoare

Experimentează!

1. Combină și joacă-te cu diversele materiale! Vei avea nevoie de următoarele materiale: hârtie texturată, colorată, creponată, tempera, cariocă, hârtie din ziare/reviste, material textil, lipici stick, creion grafit.

- Privește-ți chipul în oglindă.
- Desenează ovalul feței tale în interiorul colii de hârtie.
- Trasează ochii, nasul, gura, părul și restul detaliilor.
- Decupează, cu ajutorul foarfecii, materialele diverse și completează spațiile. Lipește bucățile cu lipici.
- Completează detaliile cu tempera și carioci.

Portret, îmbinări de materiale diverse

Proiect

⇒ *Joaca cu nisip!*

Materiale necesare: nisip colorat, diverse recipiente (sticle, borcane transparente), coală albă de hârtie, lipici stick.

1. Umple recipientele transparente cu nisipul colorat, adăugând strat peste strat.

Cu ajutorul codiței pensulei sau a creionului, prin împingere, realizează diverse modele.

2. Pe suprafața unei coli de hârtie trasează un desen.

Completează spațiile albe prin lipirea nisipului colorat.

După uscare atinge suprafața.
Cum se simte?

Recapitulare și evaluare

În capitolul parcurs, am experimentat tehnici variate, specifice artelor frumoase, am făcut conexiuni din mai multe domenii. Am obținut forme tridimensionale, dar și plane, prin diverse modalități: am combinat formele tangram, am construit machete interesante din materiale reciclate, am modelat și decupat.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al IV-lea, „Lumea mea”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine, pe care ai experimentat-o în acest capitol? Argumentează.
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Formele plane au doar două dimensiuni.
 - b) Colajul se obține prin pictarea întregii suprafețe.
 - c) Formele tridimensionale au trei dimensiuni.

3 răspunsuri corecte FB; 2 răspunsuri corecte B; 1 răspuns corect S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului, dacă ai toate temele acordă-ți punctajul.
4 teme FB; 3 teme B; 1-2 teme S; 0 teme I.

AUTOEVALUARE

⇒ *Scrie pe o coală de hârtie A4 răspunsurile.*

1. În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice de până acum:

- mi s-a părut dificil ...
- mi s-a părut ușor ...
- mi s-a părut plictisitor ...
- mi s-a părut interesant ...
- cea mai importantă noțiune pe care am reținut-o parcurgând Capitolul al IV-lea, „Lumea mea”, este: ...

2. Găsește cuvintele și verifică răspunsurile în colaborare cu colegul de bancă.

L T R O P O C B T G A K L M K
G W E M C A H W U R E S A A Y
X P P X D O Y O U T E R N C A
L S N I T T V T W Q U G O H L
M E Q N E U C V O G H D I E E
X N Y V A E R V C C J N S T B
U R S L T L Y A B Y R G N A S
F U S I O M P O Q T P O E C P
C G H S C U L P T U R A M V X
R R A I O Z Y C A X K V I E H
A R D P E T X Q R Q E M D J N
N J R B Z X M Y I Z A J I L B
M G V J K X I T S S B V R W F
F N X X C H S M B E J U T L K
Z N D P P K Y X P R U T A F G

arhitectura

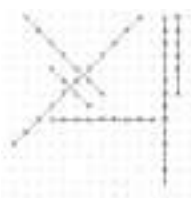
macheta

plan

sculptura

textura

tridimensional

INDICAȚIE

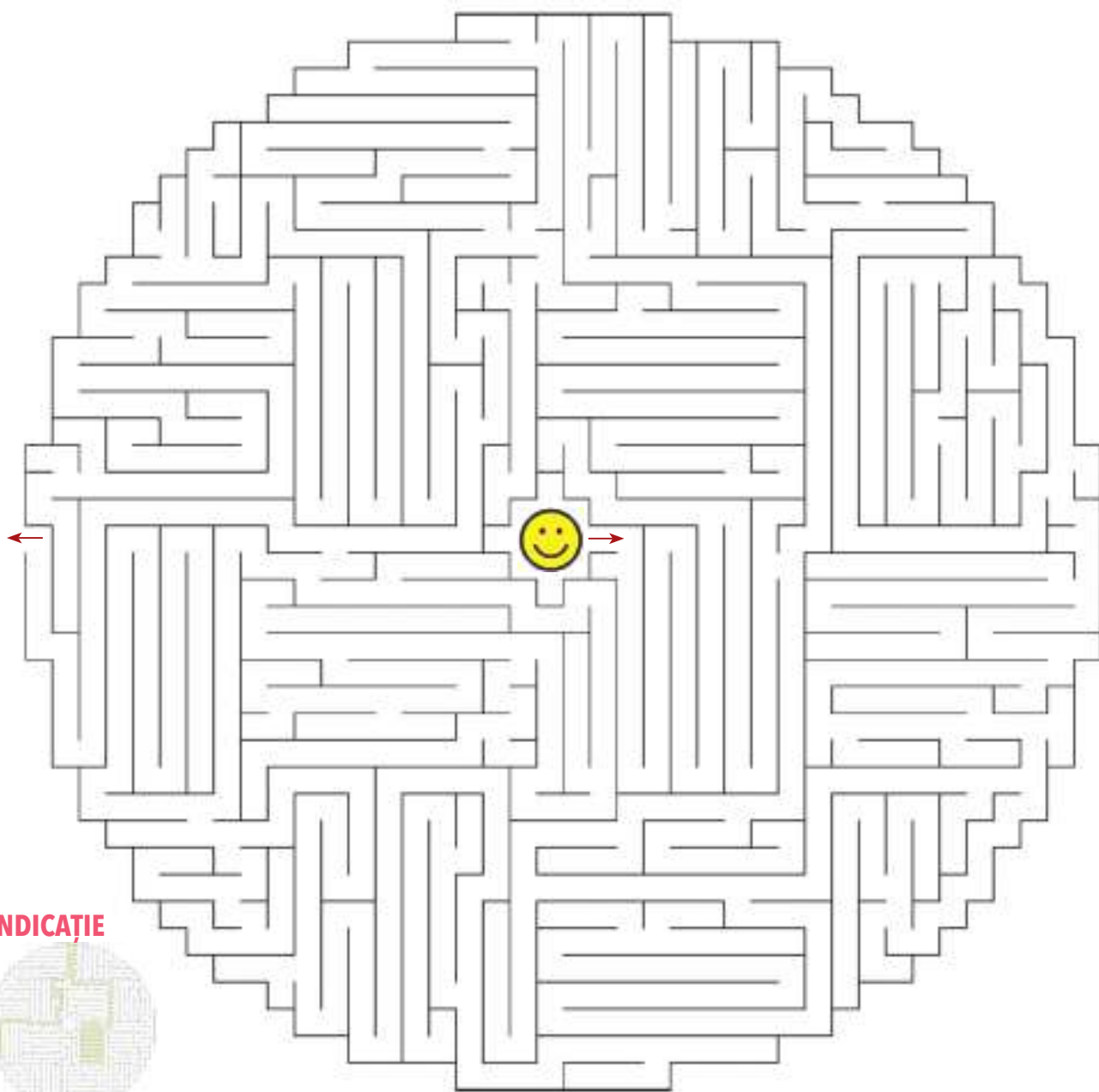
arhitectura

sculptura

macheta

3. Joacă-te și descoperă! Ajută bulinuța să găsească drumul spre casă! Aceasta s-a rătăcit într-o mare grădină.

- Ce fel de linii compune traseul bulinuței? Numește-le!
- Ce formă geometrică are grădina labirint a bulinuței?

Expoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual toate expozițiile organizate de Muzeul Național Tehnic „Prof. ing. Dimitrie Leonida” – BUCUREȘTI. De asemenea, poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/muzee/mntdl/mntdl.html>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul muzeului Național Tehnic „Prof. ing. Dimitrie Leonida” – BUCUREȘTI. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei foi de hârtie, personajul care ți s-a părut interesant din cadrul expozițiilor vizionate la Muzeul Național Tehnic „Prof. ing. Dimitrie Leonida” – BUCUREȘTI.

c) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Național Tehnic „Prof. ing. Dimitrie Leonida” – BUCUREȘTI, deoarece...

d) Realizează silueta unui animal din dispozitive tehnice nefolositoare.

INDICAȚIE! Materiale necesare: dispozitive tehnice nefolositoare, cartoane, capace, cutii de diverse dimensiuni, forme și materiale, lipici, bandă adezivă, foarfecă, cutter, sfoară, sârmă modelatoare.

2. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual expoziția despre copilărie organizată de către Muzeul Național al Țăranului Român – BUCUREȘTI. Poți remarca cum era aceasta în trecut și cum este acum. De asemenea, poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://childhoodmuseum360.eu/ro/>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Muzeului Național al Țăranului Român – BUCUREȘTI, muzeul copilăriei. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe o coală de hârtie personajul care ți s-a părut interesant din cadrul expozițiilor vizionate în cadrul muzeului copilăriei.

c) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Național al Țăranului Român – BUCUREȘTI, deoarece...

d) Confeționează o jucărie. Materiale necesare: o șosetă, orez, elastic pentru păr/sfoară colorată, ochi de plastic, lipici, foarfecă, carioci.

- ➔ **1. FOTOGRAFIA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3; 2.4
- ➔ **2. FORMA, LUMINA ȘI CULOAREA**
TEHNICA KIRIGAMI
TEATRUL DE UMBRE ȘI LUMINI
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3, 2.4; 2.5
- ➔ **3. TEHNICI MIXTE/COMBinate**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3, 2.4;
- ➔ **4. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **5. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: educație civică, comunicare în limba română, matematică, geografie, istorie.

LECȚIA 1. FOTOGRAFIA

⇒ Vei afla...

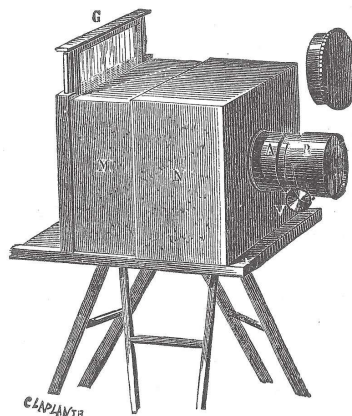
- lucruri interesante despre cum au luat naștere primele fotografii;
- cum poți surprinde ceea ce vezi prin obiectivul unui aparat foto.

⇒ Știați că?

În trecut au existat câțiva oameni care au avut ca și preocupare transpunerea unei imagini pe un suport? Unul dintre aceștia a fost Louise-Jacques Mandré Daguerre, iar în anul 1837, reușește să facă o primă fotografie cu aparatul său numit dagherotip. Acesta a avut o contribuție și în domeniul artelor plastice, artist fiind, se ocupa cu realizarea decorurilor și a costumelor diverselor piese de teatru.

Privește imaginile alăturate! ⇒

**Louise-Jacques Mandré Daguerre,
Colț de atelier, 1837, fotografie
obținută cu ajutorul aparatului dagherotip**

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Privește imaginile care surprind primele aparate de fotografiat. Cum arătau ele? Ce materiale s-au folosit în realizarea carcasei aparatelor?
- Care este centrul de interes al fotografiei realizate de Daguerre?

Portofoliu

Pontofoliu

Informează-te!

Oare cum au evoluat de-a lungul timpului aparatele de fotografiat? Cum a luat naștere prima fotografie color?

1. Documentează-te, caută informațiile în enciclopedii sau pe internet.
2. Scrie informațiile pe o coală de hârtie. Prezintă clasei tale informațiile găsite!

Retine...

Pentru a realiza fotografii interesante ai nevoie în primul rând de un dispozitiv: fie aparatul clasic de fotografiat, fie cel digital, cu care este dotat și telefonul de ultimă generație.

Există și programe pe computer cu ajutorul cărora poți modifica pozele. De exemplu, pot fi decupate și adăugate detalii inexistente în poza originală. Așa cum în arta colajului poți adăuga prin decupare și lipire imagini pe o suprafață, cu ajutorul tehnologiei, poți obține, de asemenea, colaje interesante.

Dacă apropii foarte mult aparatul foto de personajul pe care vrei să îl surprinzi, vei obține detalii interesante, aproape invizibile cu ochiul liber!

Iar dacă îndepărtezi aparatul de fotografiat, vei obține o vedere panoramică, în care poți surprinde mai multe obiecte/elemente într-o singură imagine.

Fotografie macro - aparatul foto este foarte aproape de subiect.

Fotografie panoramică - aparatul foto este foarte departe de subiect.

Experimentează!

Realizează fotografii care surprind obiecte/personaje de aproape, mărite (macro), dar și surprinse în depărtare.

- Printează imaginile.
- Realizează un colaj, în care să folosești fotografiile realizate. Decupează, lipește, adaugă culoare unde consideri că ar trebui.

Fotografie portret - accentul este pus pe trăsăturile feței.

MINI GALERIA MEA!

Surprinde anotimpul în care ne aflăm prin intermediul fotografiei. Poți folosi un aparat clasic de fotografiat sau telefonul de ultimă generație.

1. Pune accent pe un anumit element (de exemplu: un copac, o floare, o insectă).
2. Pot fi poze alb-negru sau color.
3. Printează trei poze interesante dintre cele realizate de tine și adaugă-le în galerie. Printează imaginea de mai jos și lipește pozele în spațiul negru.

⇒ *Dicționar*

Centrul de interes = zona ce captează atenția, într-o imagine.

LECȚIA 2.

FORMĂ, LUMINĂ, CULOARE. TEATRUL DE UMBRE ȘI LUMINI

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum este creat spectacolul teatral cu ajutorul formei, culorii și al luminii.

⇒ Știați că?

În teatru, actorii sunt puși în evidență cu ajutorul luminii, formei și al culorii.

Artiștii plastici, care se ocupă de realizarea decorurilor, a costumelor din cadrul spectacolelor teatrale, se numesc **scenografi**. Aceștia se ocupă și de confecționarea marionetelor, ce se utilizează în teatrul de păpuși, dar și a șabloanelor folosite în teatrul de umbre și lumini.

Privește imaginile alăturate!

Teatrul de umbre și lumini

Teatrul de păpuși

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce fel de forme sunt prezente imaginile de mai sus?
- Ce materiale au folosit scenograful în realizarea personajelor?
- Care sunt elementele de limbaj plastic folosite?

Portofoliu

Portofoliu

Vizionează!

Vizionează împreună cu clasa ta o piesă de teatru.

1. Schițează pe o coală de hârtie, scena și personajele principale.
2. Povestește, pe scurt, întâmplările interesante care s-au petrecut pe scenă.
3. Modifică finalul piesei și povestește colegilor.

⇒ *Reține...*

Teatrul transmite sentimente și emoții prin intermediul interpretării actorilor. Aceștia sunt puși în evidență prin culoare, formă și lumină.

Experimentează!

1. Realizează o marionetă prin plierea și decuparea hârtiei. Mai întâi pictează fața acesteia. Privește exemplul alăturat!

2. Colaborare în echipă!

● Formează echipă cu cel puțin trei colegi de clasă. Realizați împreună un spectacol teatral de lumini și umbre.

● Subiectul va avea legătură cu una dintre sărbătorile celebrate într-un anotimp: Crăciunul, Mărțișorul, Paștele.

● Vei avea nevoie de următoarele materiale: o cutie de carton, lipici, foarfecă, bețe din lemn, o lanternă, o hârtie ușor transparentă.

● Decupează interiorul cutiei și lipește în spațiul decupat folia transparentă.

● Trasează pe o foaie cartonată conturul formelor (oameni, copaci, case). Decupează formele pe contur și lipește bățul de lemn pe spatele formei.

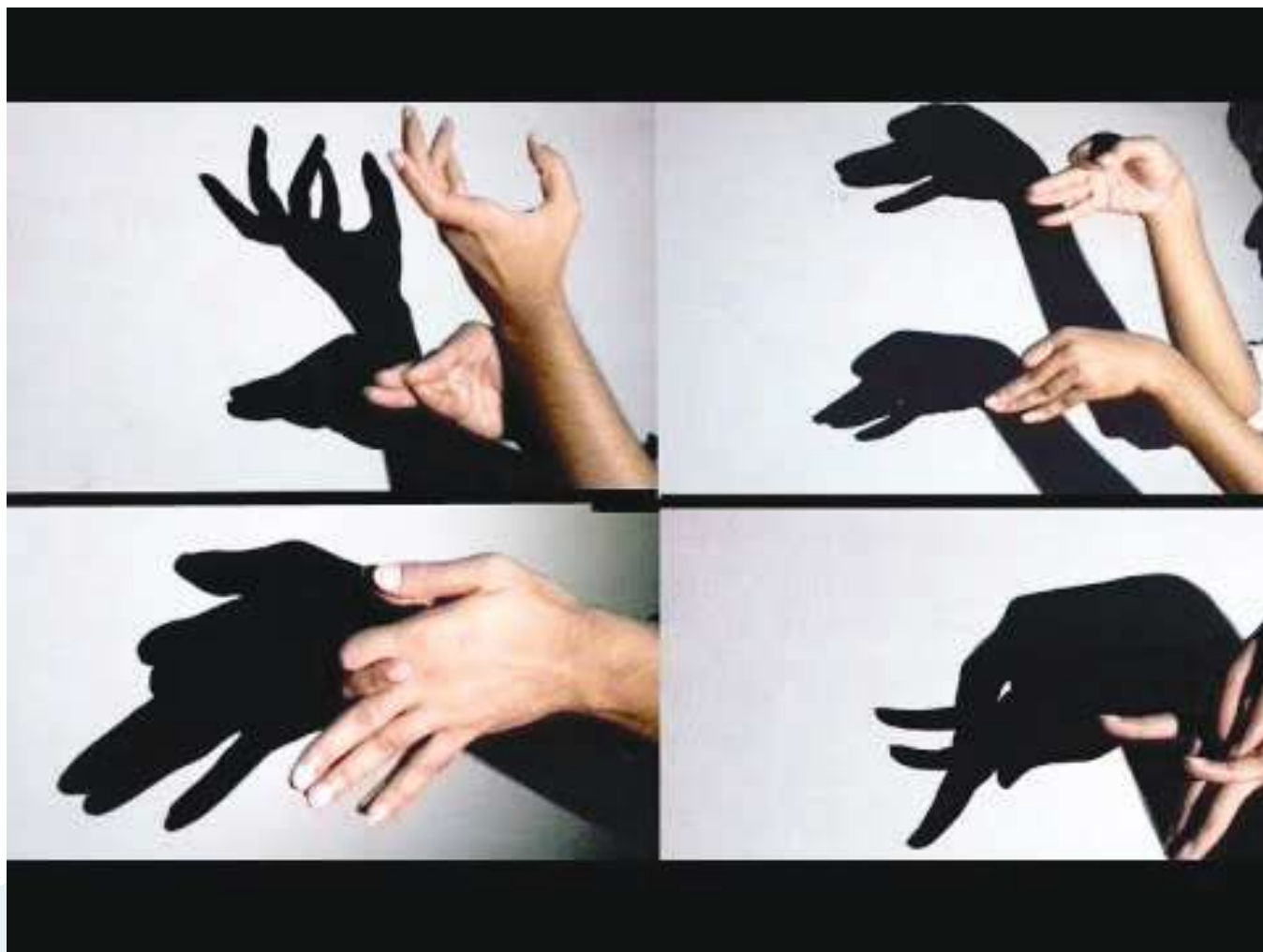
● Poți crea un scenariu și dialoguri între personaje.

● În spatele scenei amplasează lumina și actorii.

Mâinile, actorii principali!

Vei avea nevoie de o lanternă, mâinile tale și puțină imaginație. Privește imaginile de mai jos! Au fost create personaje doar cu ajutorul umbrelor mâinilor. Astfel, umbrele capătă viață și devin, pe rând, ca în imagine, diverse animale. Joacă-te și imaginează-ți diverse personaje, folosind combinații diferite ale celor două mâini. Pentru început poți încerca schemele de mai jos.

⇒ *Dicționar*

Scenariu = text scurt al unei piese de teatru, al unui spectacol sau al unui film.

LECȚIA 3.

TEHNICI MIXTE/ COMBINATE

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre combina-
rea diverselor materiale pentru obține-
rea unor forme interesante și expresive.

⇒ Știați că?

Există un tip de cerneală, denumită
cerneală simpatică. Aceasta este
vizibilă doar atunci când dorești? În
rest ea rămâne invizibilă. Încearcă să o
prepari! Iată cum! Vei avea nevoie de
zeamă de lămâie, bețișoare de urechi
și un bec. Scrie un mesaj pe suprafața
unei hârtii, apropie hârtia de becul
cald. În curând, mesajul scris se va ivi!

Portofoliu

Portofoliu

Hocus pocus!

Vei avea nevoie de următoarele
materiale: coală albă, creioane cerate,
acuarele, cerneală simpatică.

1. Desenează formele dorite (poți
aborda orice subiect) cu ajutorul cre-
ionanelor cerate. Adaugă și detalii.
2. Acum adaugă acuarela peste toată
suprafața! Ce s-a întâmplat? Scrie pe o
coală separată răspunsul, explică și
prezintă colegilor.
3. După uscare, poți scrie mesaje se-
crete pe suprafața lucrării, cu cerneala
simpatică.

Forme obținute prin decolorarea cu pic

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- În imaginea de mai sus s-au folosit pete de cerneală albastră. Ce
materiale s-au folosit în realizarea desenului florilor?
- Ce fel de linii au fost folosite în realizarea florilor?

⇒ *Reține...*

Poți combina multe materiale, de exemplu, poți folosi cerneala pentru a realiza fundalul, iar desenul îl poți obține prin decolorare, cu ajutorul picului.

O altă tehnică interesantă este aceea de a obține diverse forme spontane, cu ajutorul culorii (tempera) și a unei sfiori. Pe suprafața hârtiei, aplică culoare direct din tub, din abundență și trage de capătul sforii, astfel încât, să treacă prin culoare. Vei obține forme de texturi captivante.

Colajul implică, de asemenea, combinații ale diverselor materiale. Poți combina hârtii texturate, colorate, decupaje din ziare și reviste, materiale textile, plastic și multe altele, toate într-un singur tablou.

Experimentează!

Cu ajutorul cernelei și al picului, realizează calendarul lunii în care te afli. Evidențiază acest lucru, folosind imagini reprezentative: flori reprezentative lunilor de vară și primăvară; frunze de diverse forme pentru anotimpul toamna; fulgi de nea, de diverse forme, pentru anotimpul iarna. Realizează un tabel ca în exemplul alăturat. Completează spațiile cu cerneală și desenează cu ajutorul picului.

Forme obținute prin decolorarea cu pic

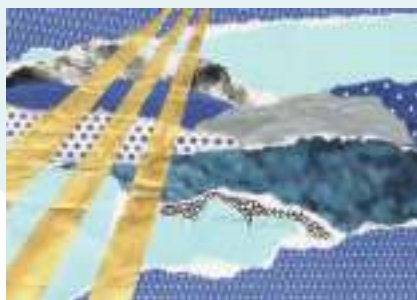
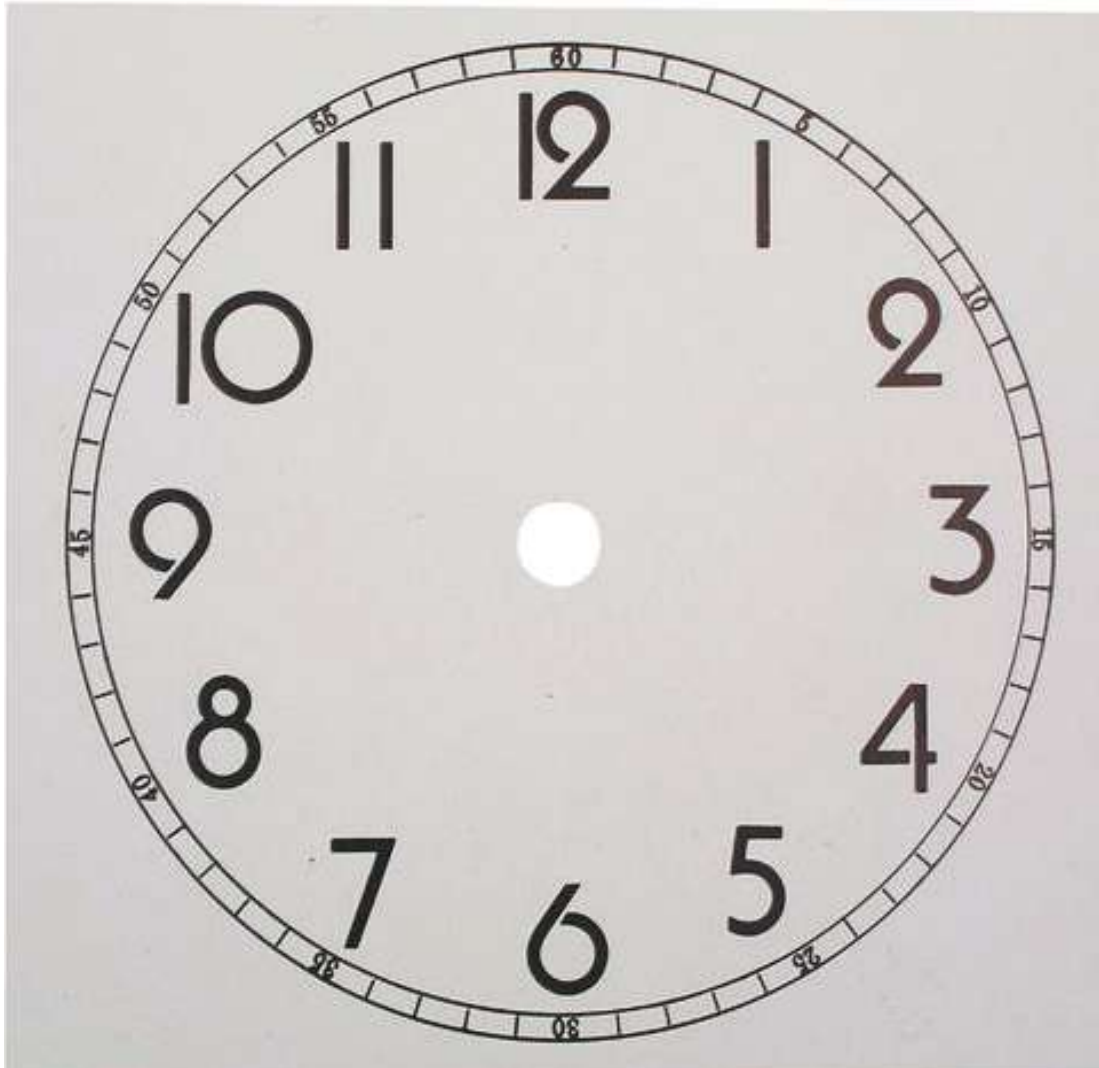

Forme spontane, obținute prin combinarea culorii și a sforii

Ceasul deșteptător!

Decupează forme interesante din ziare și reviste, materiale textile de diverse culori și texturi. Printează sau realizează desenul cadranului ceasului și aplică formele decupate, prin lipire, cât mai original. Desenează săgețile pe suprafața unui carton și decupează-le pe formă. Atașează-le cu ajutorul unei agrafe în mijlocul cadranului. Se mișcă! Poți arăta cât este ceasul?

Copacul veșnic verde!

Indiferent de anotimp, bradul are frunza veșnic verde. Îl putem admira la munte. Acesta este foarte semeț!

Te invit să construiești un falnic brad, folosind o sticlă din plastic de culoare verde. Vei avea nevoie de o foarfecă și un tub de hârtie, bandă adezivă, așa cum poți observa în imaginile de mai jos.

INDICAȚIE! Urmărește pașii de mai jos și assemblează! Ce fel de formă a rezultat?

Recapitulare și evaluare

În capitolul parcurs, am experimentat tehnici variate, specifice artelor frumoase, am făcut conexiuni din mai multe domenii. Am obținut forme tridimensionale, dar și plane, prin diverse modalități: am realizat fotografii, le-am decupat modificându-le forma inițială, am construit machete interesante din materiale reciclate – am creat spectacol teatral cu ajutorul umbrelor și al luminilor, precum și brăduțul din plastic reciclat. Ai obținut forme expresive combinând tehnicile între ele: decolorarea cu ajutorul picului, colajul cu ajutorul materialelor textile, dar și al hârtiei.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al V-lea, „Anotimpuri”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine experimentată în acest capitol? Argumentează.

2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:

a) Dagherotipul a fost un aparat de fotografiat folosit în trecut.

b) Tehnicile mixte reprezintă combinarea mai multor materiale pe o singură suprafață.

c) Spectacolul teatral transmite emoții doar prin jocul actorilor.

3 răspunsuri corecte FB; 2 răspunsuri corecte B; 1 răspuns corect S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

3 teme FB; 2 teme B; 1 temă S; 0 teme I.

4. Pe o coală de hârtie A4, lipește în mijloc o fotografie realizată de tine, care îți place în mod deosebit. Desenează câte o steluță asemănătoare celor de mai jos și răspunde întrebărilor.

Ce culori remarci
în fotografie?

Ce subiect
ai abordat?

Care sunt
formele
ce ies
în evidență?

Din ce motiv
ți-a plăcut
această
fotografie?

Scrie
un scurt text
de maximum
5 propoziții, care
să aibă legătură
cu fotografia ta.

Prezintă colegilor
răspunsurile
date pe steluțe.

6 răspunsuri date FB; 4-5 răspunsuri date B; 2-3 răspunsuri date S; 0 răspunsuri date I

Expoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual toate expozițiile organizate de către Muzeul Național de Artă al României – BUCUREȘTI. De asemenea, poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/#next>

Pe o coală de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca subiect expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Muzeului Național de Artă al României – BUCUREȘTI. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Național de Artă al României – BUCUREȘTI, deoarece...

c) Spune oral cum ar trebui să ne comportăm atunci când mergem la muzeu.

**INDICAȚII: Ce ținută vestimentară se potrivește unui astfel de spațiu?
Cum ar trebui să vorbesc, dacă am ceva de comunicat?**

2. Privește imaginea de mai jos și răspunde:

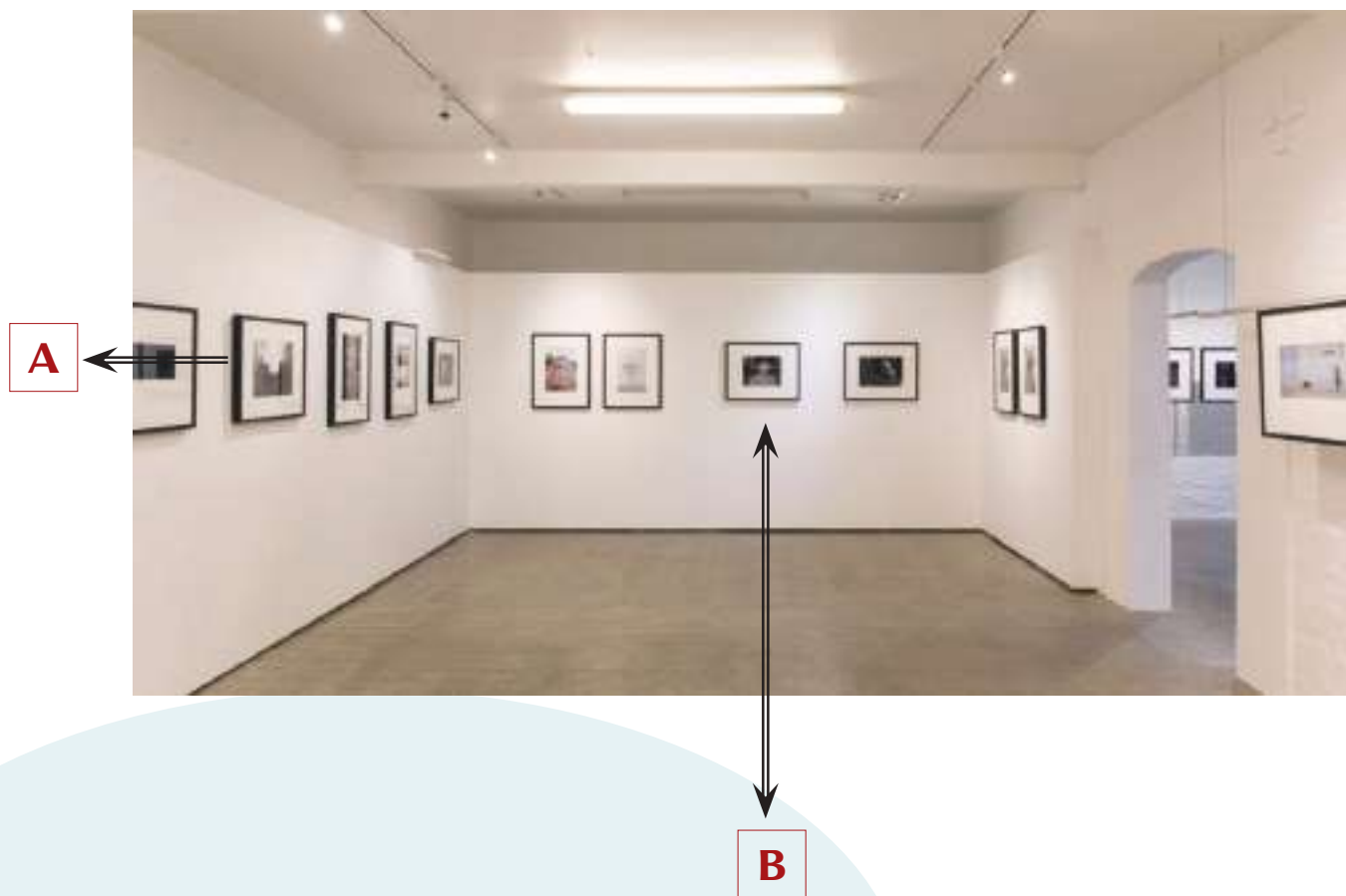
a) Săgeata marcată cu litera A îmi arată...

b) Săgeata marcată cu litera B îmi arată..., este vorba de așezarea lucrărilor la același nivel.

c) Împreună cu colegii tăi, realizează o expoziție.

INDICAȚII! Alege două dintre planșele lucrate pe parcursul capitolului al V-lea.

Adaugă paspartu lucrărilor, etichetă pe care vei nota: numele, titlul planșei și tehnica de lucru.

Recapitulare finală

Iată-ne ajunși la final! Am experimentat o mulțime de lucruri, am văzut lucrări artistice ale unor personalități marcante, am făcut asocieri cu lumea ce ne înconjoară, am exersat căutând moduri variate de exprimare, prin intermediul artei și al științei.

⇒ *Am aflat foarte multe lucruri interesante!*

Acum, te invit să descoperi și să analizezi... Portofoliu Portofoliul întocmit pe parcursul acestui an, să revezi, împreună cu colegii, capitolele studiate, să vă împărtșiți în echipe (prin tragere la sorți, număr egal) iar pe coli de hârtie colorată (format A5) să răspundeți cât mai multor cerințe. La sfârșit, vom asambla un puzzle uriaș, având la bază cunoștințele voastre. Apreciați-vă răspunsurile, conform autoevaluării de la pagina următoare.

Ce materiale și instrumente ai folosit pe parcursul acestui an la Arte vizuale și abilități plastice?

Describe trei activități la care ai participat cu plăcere pe parcursul acestui an.

Povestește despre artiștii interesanți, întâlneți în cadrul capitolelor studiate.

Din materiale reciclate pot construi...

Cel care a inventat fotografia a fost...

Definește centrul de interes.

Culorile primare sunt...

Nuanțarea unei culori o pot obține prin amestecul...

Prin termenul *plan* înțeleg...

Realizează o formă obținută prin tehnica kirigami.

Cubul este o formă... și are... laturi.

Scrive numele tău într-o manieră cât mai creativă.

Johannes Itten a realizat schema numită...

Formele tridimensionale au... dimensiuni.

Formele bidimensionale
au... dimensiuni.

Compune o formă
interesantă cu ajutorul
formelor Tangram.

Prin amestecul albului
și negrului se obțin...

Explică în ce constă
tehnica monotipiei.

AUTOEVALUARE DE GRUP

Explică în ce constă
tehnica stropirii.

Termenul *machetă*
definește...

Clasa/Data/Numele membrilor de
grup/Punctaj obținut

Realizează un decupaj
după contur.

Realizează un desen,
fără să ridici
vârful creionului.

.....
.....
.....

Enumeră toate tipurile de
linii pe care le cunoști.

Înainte de a vă evalua, luați în considerare următoarele:

INDICAȚII! Pentru fiecare cerință realizată corect, acordă 1p. Grupul cu cel mai mare punctaj obținut va veni cu o idee de asamblare ingenioasă a puzzle-ului realizat de întreaga clasă.

- Am terminat sarcina la timp? Am fost eficient?
- Am cooperat și ne-am încurajat reciproc?
- Fiecare și-a exprimat ideile, a ascultat și a apreciat la rândul lui ideile celorlalți?
- Cel mai bine ne-am descurcat la...
- Ne-am descurcat mai puțin bine la...
- Putem să îmbunătățim...

Portofoliu

În acest an școlar, cu ajutorul rubricii „Portofoliu” ați realizat o mapă ce cuprinde o fișă/ activități compuse pentru fiecare lecție.

Organizați, la nivelul clasei, un concurs de prezentare a mapelor voastre de portofoliu.

⇒ Criterii de evaluare și autoevaluare

1. Organizarea fișelor de portofoliu în ordinea dată;
2. Respectarea cerințelor pentru realizarea fișelor;
3. Creativitatea în alcătuirea fișelor;
4. Folosirea adecvată a instrumentelor de lucru;
5. Folosirea tehnicilor variate și în mod corespunzător;
6. Portofoliul documentar conține informații utile în legătură cu lucrările artiștilor prezentați pe parcursul capitolelor.

Confeționați diplome din carton colorat, pentru câștigătorii concursului!

Organizați o expoziție cu cele mai apreciate lucrări prezentate!

Țineți cont de toate aspectele discutate în cadrul lecțiilor intitulate Expoziție!

ISBN 978-606-000-053-2

9 786060 000532